

๓๐ ปี ธนาคารออมสิน

พลังอาสา ร่วมสร้างสังคมที่เท่าเทียม



๒๐ ปี ๒๐๐๐ ปี ๒๐๐๐ ปี ๒๐๐๐

พลังอาสา ร่วมสร้างสังคมที่เท่าเทียม

คำนำ

มูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) จัดตั้งขึ้นโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เพื่อศึกษาวิจัยวางแผน และสนับสนุนการพัฒนาคน ชุมชน และสังคม ในลักษณะที่เป็นองค์รวมแบบบูรณาการ และสนับสนุนการแปลงแผนพัฒนาประเทศไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

นับแต่ “ธนาคารสมอง” ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เมื่อปี ๒๕๔๓ มพท. ได้สนับสนุนและดำเนินการร่วมกับธนาคารสมองอย่างต่อเนื่องกว่า ๒๐ ปี ด้วยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไปสู่ชุมชนท้องถิ่น ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายการพัฒนาในพื้นที่ และอำนวยความสะดวกให้วุฒิสภาธนาคารสมองรวมกลุ่มทำงานอย่างเข้มแข็ง รวมทั้งขยายเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และชุมชน ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารธนาคารสมองให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างกว้างขวาง

การจัดทำหนังสือ “๒๐ ปี ธนาคารสมอง พลังอาสาร่วมสร้างสังคมที่เท่าเทียม” นี้ เพื่อเทิดพระเกียรติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงเล็งเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุและการเข้าสู่สังคมสูงวัยของประเทศไทย และทรงเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุในทุกสาขาอาชีพและทุกพื้นที่ของประเทศได้เข้ามามีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวมจวบจนถึงปัจจุบัน โดยได้นำเสนอตัวอย่างผลการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ บางส่วน ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์แก่ภาคีการพัฒนาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ในระยะต่อไป มูลนิธิพัฒนาไทจะยังคงร่วมเป็นกลไกสนับสนุนให้วุฒิสภาธนาคารสมองร่วมขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังในทุกพื้นที่ของประเทศ เพื่อพัฒนาประเทศและสร้างความอยู่ดีมีสุขให้แก่ประชาชน ตามพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อประเทศชาติและพสกนิกรชาวไทยเป็นล้นพ้น



(นายปรเมธี วิมลศิริ)

ประธานกรรมการมูลนิธิพัฒนาไท

คำนำ

ด้วยพระวิสัยทัศน์อันกว้างไกลของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงมีพระราชดำริเนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เกี่ยวกับการจัดตั้ง “ธนาคารสมอง” โดยการเชิญชวนให้ผู้เกษียณอายุที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ซึ่งยังมีสุขภาพดี มีความพร้อม และอุทิศตนมาร่วมเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นหน่วยทะเบียนกลางรวบรวมผู้เกษียณอายุที่มีจิตอาสาเป็น “วุฒิสภาธนาคารสมอง” และประสานเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายการพัฒนาให้วุฒิสภาฯ ร่วมขับเคลื่อนงานตามความต้องการของหน่วยงานและชุมชนในพื้นที่ร่วมกัน โดยมูลนิธิพัฒนาไทให้การสนับสนุนและดำเนินการร่วมกับธนาคารสมองตลอดมา

ในโอกาสครบรอบ ๒๐ ปีการดำเนินงานของธนาคารสมองในปี ๒๕๖๓ สำนักงานฯ มูลนิธิพัฒนาไท และเหล่าวุฒิสภาฯ น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงชี้แนะให้จัดตั้งธนาคารสมอง ด้วยการรวมพลังนำความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของวุฒิสภาฯ มาช่วยแนะนำให้คำปรึกษา และร่วมขับเคลื่อน หนุนเสริม และพัฒนาชุมชนท้องถิ่น สังคม และประเทศ กับภาคีเครือข่ายการพัฒนาในพื้นที่จนเกิดผลงานเป็นที่ประจักษ์กว่า ๑๙,๐๐๐ โครงการ จึงได้จัดทำหนังสือ “๒๐ ปี ธนาคารสมอง พลังอาสาสร้างสังคมที่เท่าเทียม” ขึ้น เพื่อเทิดพระเกียรติและเผยแพร่ผลการดำเนินงานของธนาคารสมองให้สาธารณชนได้รับทราบและได้ใช้ประโยชน์ต่อไป

สำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทของวุฒิสภาธนาคารสมอง และเป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมตลอดระยะเวลา ๒๐ ปี อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพและร่วมกันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยและประเทศชาติอย่างหาที่สุดมิได้



(นายดนุชา พิชยนันท์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑

พระราชประวัติ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

๗

ส่วนที่ ๒

จากพระราชดำรัส...สู่ธนาคารสมอง

๑๗

❖ พระราชดำรัส สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

๑๘

❖ ความเป็นมา และวิสัยทัศน์ของธนาคารสมอง

๒๒

❖ การบริหารงานธนาคารสมอง

๒๔

❖ บทบาทและรูปแบบการทำงานของธนาคารสมอง

๒๖

❖ บทบาทของ สศช. กับธนาคารสมอง

๓๐

❖ วุฒิสภาธนาคารสมองในปัจจุบัน

๓๒

ส่วนที่ ๓

ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท...
สู่การขับเคลื่อนงานธนาคารสมอง

๓๕

❖ จากแนวพระราชดำริ สู่ความสุขของประชาชนไทย

๓๖

❖ ๒๐ ปี วุฒิสภาธนาคารสมอง... ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

๕๖

- ช่วงแรก (พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๖) : เร่งจัดทำระบบฐานข้อมูล
และให้ความช่วยเหลือตามคำขอ

๕๖



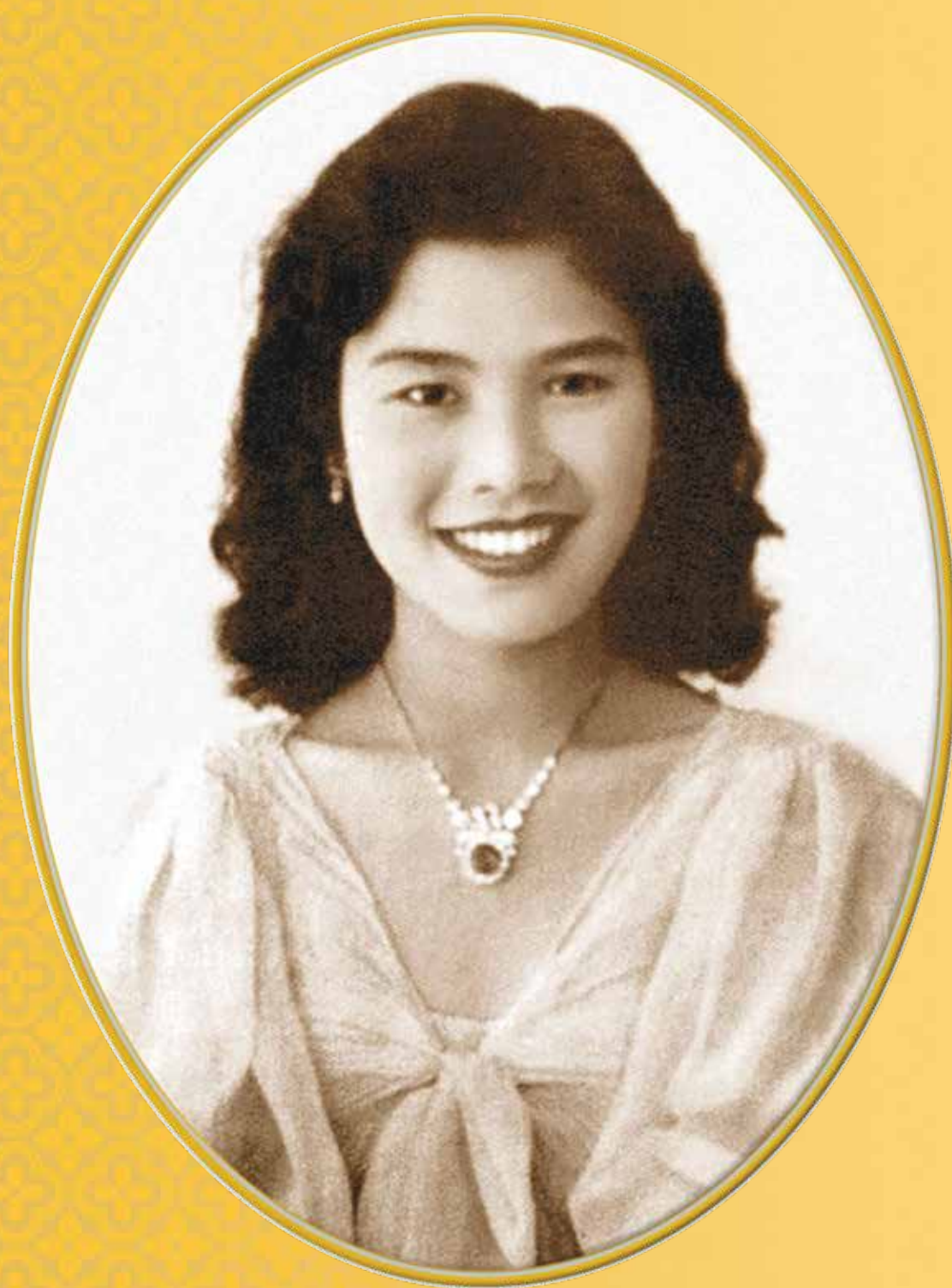
● ช่วงที่สอง (พ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๕๐) : เน้นการทำงานเชิงรุก และสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน	๖๓
● ช่วงที่สาม (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕) : ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และสร้างเครือข่ายขับเคลื่อนการพัฒนาสู่การปฏิบัติ	๘๔
● ช่วงที่สี่ (พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงปัจจุบัน) : ขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๙๖
❖ การเชื่อมโยงเครือข่ายธนาคารสมองและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	๑๒๒
❖ การสัมนาเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง	๑๕๐

ส่วนที่ ๔

บทสรุปและก้าวต่อไปของธนาคารสมอง	๑๕๓
❖ บทสรุปผลการดำเนินงานของวุฒิสภาธนาคารสมอง	๑๕๔
❖ ก้าวต่อไปของธนาคารสมอง	๑๕๖
❖ จุดประกายความคิด สร้างแนวคิดการทำงาน	๑๖๐

ส่วนที่ ๕

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง	๑๖๗
❖ พระเกียรติคุณปรากฏไพศาล	๑๗๐
❖ พระเกียรติคุณเกริกไกร...ประเทศไทยเป็นสุขสันต์	๑๗๕
❖ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง	๑๗๖



ส่วนที่ ๑



พระราชประวัติ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง



พระราชประวัติ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง



สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระบรมราชินีนาถในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นพระธิดาองค์ใหญ่ของ พลเอก พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่น จันทบุรีสุรนาถ กับหม่อมหลวงบัว กิตติยากร สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามว่า “สิริกิติ์” ซึ่งมีความหมายว่า “ผู้เป็นศรีแห่งกิตติยากร”

ทรงพระราชสมภพเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ที่บ้านพลเอก เจ้าพระยาวงศาอนุประพัทธ์ (หม่อมราชวงศ์สท้าน สนิทวงศ์) ผู้เป็นบิดาของหม่อมหลวงบัว ณ บ้านเลขที่ ๑๘๐๘ ถนนพระรามหก ตำบลวังใหม่ อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร ขณะนั้นเป็นระยะที่ประเทศเพิ่งเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย ก่อนหน้านั้นพระบิดาของพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเสนาธิการทหารบกมียศเป็นพันเอก หม่อมเจ้านักขัตรมงคล กิตติยากร





หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ หม่อมเจ้านักขัตรมงคลทรงออกจากราชการทหาร โดยรัฐบาลแต่งตั้งให้ไปรับราชการในตำแหน่งเลขานุการเอกประจำสถานทูตสยาม ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนหม่อมหลวงบัวซึ่งมีครรภ์แก่ยังคง

พำนักอยู่ในประเทศไทยจนให้กำเนิดหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ แล้วจึงเดินทางไปสมทบ มอบหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ให้อยู่ในความดูแลของเจ้าพระยาวงศานุประพัทธ์ และท้าววนิดาพิจาริณี ผู้เป็นบิดาและมารดาของหม่อมหลวงบัว

หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ต้องอยู่ห่างไกลบิดามารดา ตั้งแต่อายุน้อย บางคราวต้องระหกระเหินไปต่างจังหวัด ตามเหตุการณ์ผันผวนทางการเมือง เช่น ในพุทธศักราช ๒๔๗๖ หม่อมเจ้าอัปษรสมาน กิตติยากร พระมารดาของหม่อมเจ้านักขัตรมงคลได้ทรงรับนัดดาตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวไปสงขลาด้วย

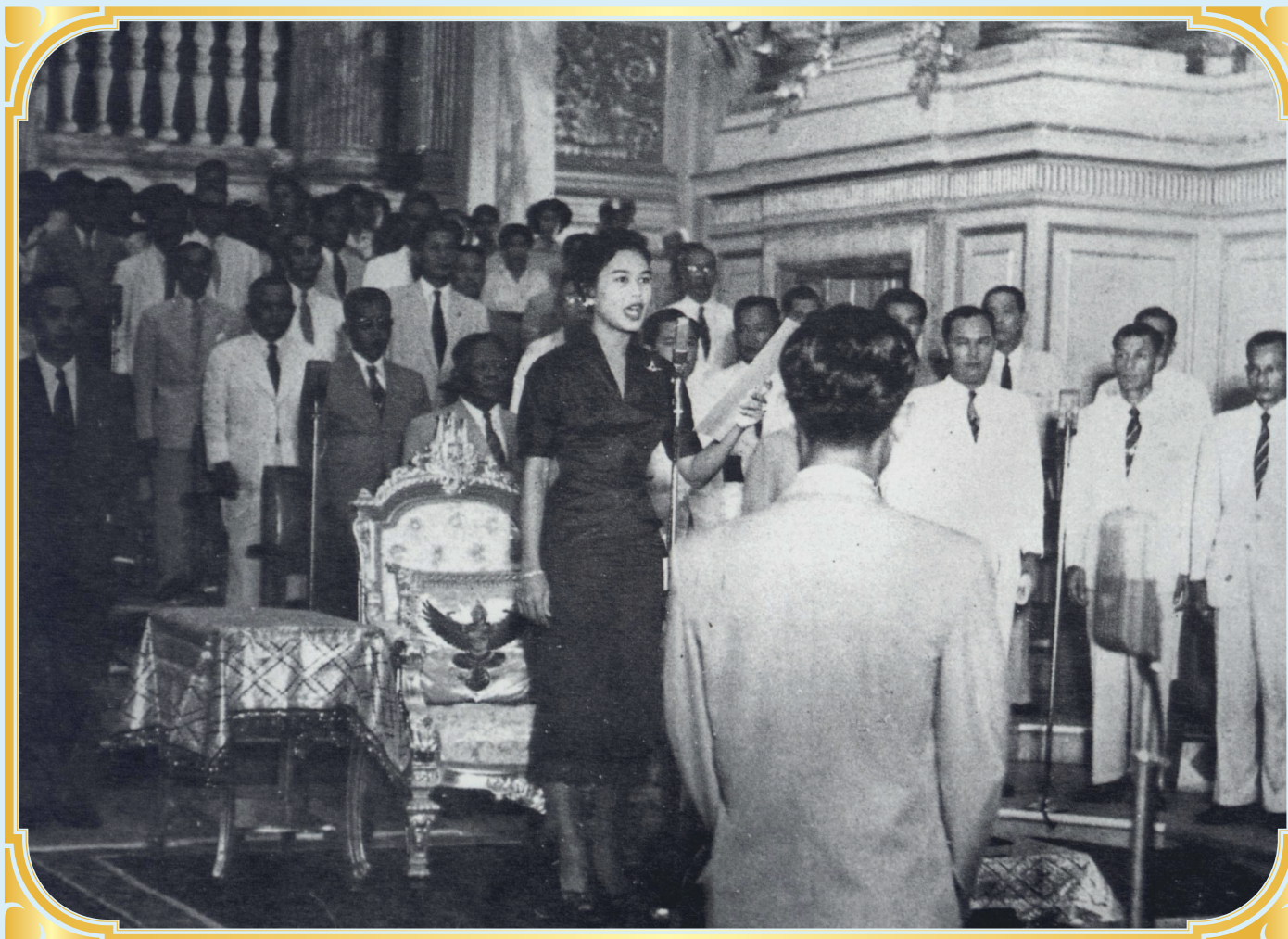
ปลายพุทธศักราช ๒๔๗๗ หม่อมเจ้านักขัตรมงคล ทรงลาออกจากราชการกลับประเทศไทยพร้อมครอบครัว อันมี หม่อมหลวงบัว หม่อมราชวงศ์กัลยาณกิติ์ บุตรคนโต และ หม่อมราชวงศ์บุษบา บุตรีคนเล็กผู้เกิดที่สหรัฐอเมริกา แล้วมารับ หม่อมราชวงศ์อดุลกิติ์ บุตรคนรอง กับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ จากหม่อมเจ้าอัปษรสมานกลับมาอยู่รวมกันที่ตำหนักซึ่งตั้งอยู่ที่ ถนนกรุงเกษม ปากคลองผดุงกรุงเกษม ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เริ่มเรียนชั้นอนุบาลที่โรงเรียนราชินี ปากคลองตลาด ในพุทธศักราช ๒๔๗๙ แต่เมื่อสงคราม มหาเอเซีย бурพาลูกลามมาถึงประเทศไทย จังหวัดพระนคร ถูกโจมตีทางอากาศบ่อยครั้ง ทำให้การเดินทางไม่สะดวก และไม่ปลอดภัย ในพุทธศักราช ๒๔๘๓ จึงย้ายไปเรียน ชั้นประถมและมัธยมที่โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ ถนนสามเสน เพราะอยู่ใกล้บ้านในระยะที่พอจะเดินไปโรงเรียน เองได้ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เริ่มเรียนเปียโนที่โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ และในเวลาต่อมาได้ตั้งใจที่จะมีอาชีพเป็น นักเปียโน

หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ได้เผชิญสภาพของสงครามโลก มาเช่นเดียวกับคนไทยทั้งหลาย หม่อมเจ้านักขัตรมงคลผู้ทรงเป็น ทหารเป็นผู้ปลุกฝังให้บุตรและบุตรรู้จักความมีวินัย ความอดทน ความกล้าหาญ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความเสียสละ โดยอาศัยสถานการณ์ในสงครามเป็นตัวอย่าง และสงครามโลก ก็ทำให้คนไทยทั้งปวงต้องหันหน้าเข้าช่วยเหลือกันในยาม ทุกข์ยาก สิ่งเหล่านี้จึงหล่อหลอมหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ ให้มีความเมตตาต่อผู้อื่นและรักความมีระเบียบแบบแผนมา ตั้งแต่เยาว์วัย



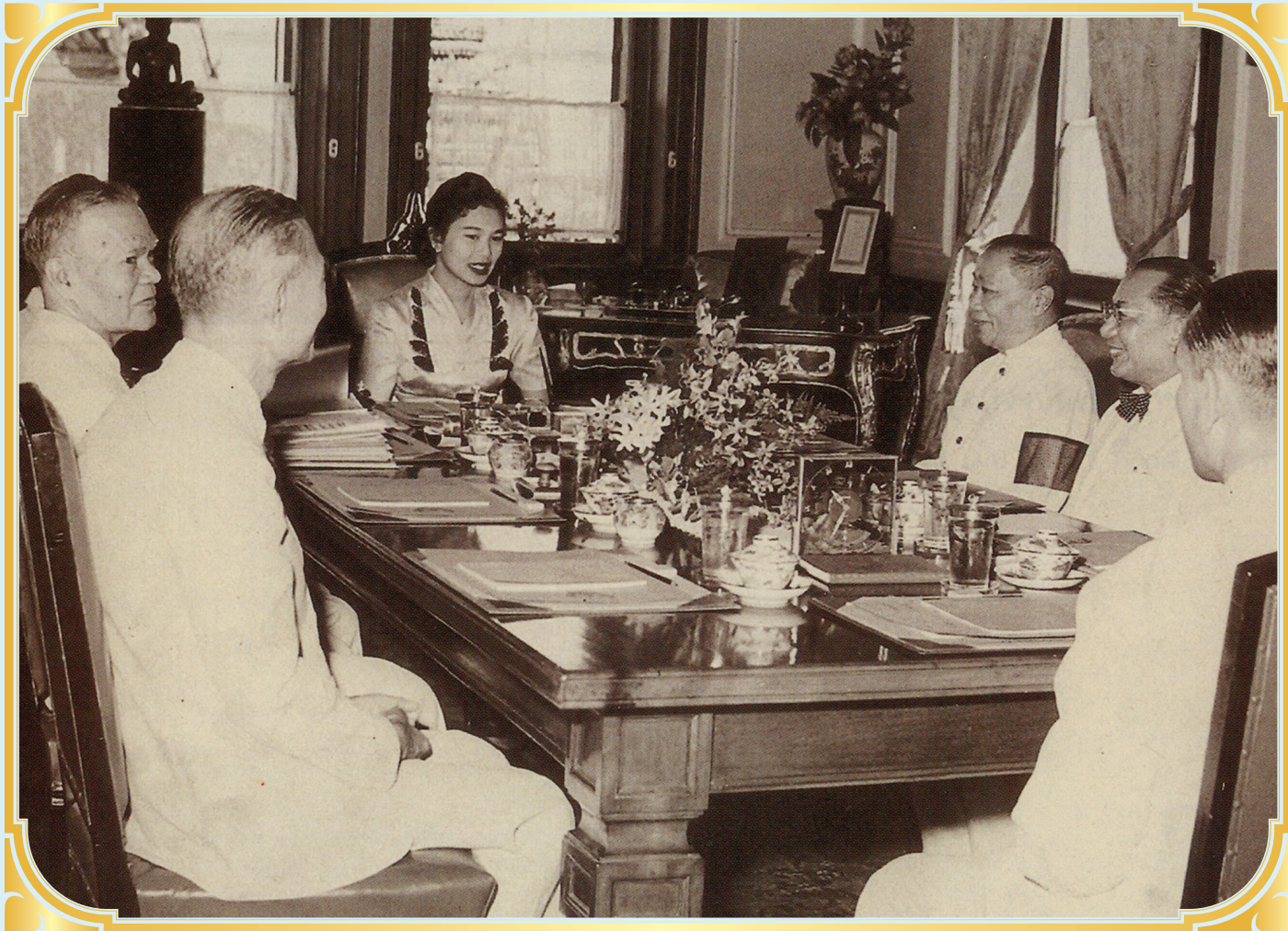
พระฉายาลักษณ์ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงฉายคู่กับหม่อมหลวงบัว กิตติยากร พระราชมารดา



พุทธศักราช ๒๔๙๙ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จะเสด็จออกทรงพระผนวช จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแทนพระองค์
ในภาพนี้ทรงปฏิญาณพระองค์ในรัฐสภา ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๔๙๙

หลังจากสงครามสงบแล้ว นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น คือ นายควง อภัยวงศ์ ได้แต่งตั้งให้หม่อมเจ้านักขัตรมงคลเป็น อัครราชทูตประจำประเทศอังกฤษ หม่อมเจ้านักขัตรมงคล จึงทรงพาครอบครัวทั้งหมดไปด้วยในกลางพุทธศักราช ๒๔๘๙ ขณะนั้นหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เรียนจบชั้นมัธยมปีที่ ๓ ของโรงเรียน เซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์แล้ว

ระหว่างอยู่ที่ประเทศอังกฤษ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ เรียนเปียโน ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส กับครูพิเศษ แต่อยู่ที่อังกฤษได้ไม่นาน พุทธศักราช ๒๔๙๐ หม่อมเจ้านักขัตรมงคลก็ทรงย้ายไปเป็นอัครราชทูตประจำประเทศ ฝรั่งเศสและเดนมาร์ก ก่อนจะกลับมาเป็นเอกอัครราชทูต ประจำประเทศอังกฤษอีกครั้งหนึ่ง ระหว่างนี้หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ยังคงตั้งใจเรียนเปียโนอย่างขะมักเขม้นเพื่อเตรียมสอบ เข้าวิทยาลัยการดนตรีที่มีชื่อเสียงของกรุงปารีส



วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๔๙๙ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานการประชุมคณะองคมนตรี ณ พระที่นั่งราชกรัณยสภา ในพระบรมมหาราชวัง ในฐานะผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน แทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงลงพระนามาภิไธยในกฎหมายบางฉบับซึ่งมีผลบังคับใช้มาจนปัจจุบันนี้

พุทธศักราช ๒๔๙๑ ขณะที่หม่อมเจ้านักขัตรมงคลและครอบครัวอยู่ในปารีส ได้รับเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งโปรดเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโรงงานทำรถยนต์ในกรุงปารีสอยู่เสมอ จนเป็นที่คุ้นเคยและต้องพระราชอัธยาศัย ฉะนั้น เมื่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ต้องประทับรักษาพระองค์ในสถานพยาบาล จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หม่อมหลวงบัวพาบุตรทั้งสอง

คือหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์และหม่อมราชวงศ์บุษบาเข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทเยี่ยมพระอาการเป็นประจำ จนพระอาการประชวรทุเลาลงและเสด็จกลับพระตำหนักได้ สมเด็จพระราชชนนีได้รับสั่งขอให้หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์อยู่ศึกษาต่อที่เมืองโลซานน์ ในโรงเรียนประจำชื่อโรงเรียน Riante Rive ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในการสอนวิชาพิเศษแก่กุลสตรี คือ ภาษา ศิลปะ ดนตรี ประวัติวรรณคดี และประวัติศาสตร์



วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตร แก่ทายาท ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ จำนวน ๓๓๙ นาย ณ บริเวณศาลาว่าการกลาโหม กระทรวงกลาโหม

ต่อมาอีก ๑ ปี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้หม่อมเจ้านักขัตรมงคลและครอบครัวมาเฝ้าทูลละออง พระบาท แล้วสมเด็จพระราชชนนีรับสั่งขอหม่อมราชวงศ์ สิริกิติ์ต่อหม่อมเจ้านักขัตรมงคล และทรงประกอบพิธีหมั้น เป็นการภายใน เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๒ ทรงใช้ พระอัครมิ่ง ที่สมเด็จพระราชบิดาทรงหมั้น

สมเด็จพระราชชนนีเป็นพระอัครมิ่งหมั้น แล้วโปรดเกล้า โปรดกระหม่อมให้หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ศึกษาต่อไป จนถึง กำหนดเสด็จนิวัตพระนคร จึงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ตามเสด็จกลับมาถวายพระเพลิง พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอาณันทมหิดล ในเดือนมีนาคม พุทธศักราช ๒๕๑๓

วันที่ ๒๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๓ มีพระราชพิธีราชาภิเษกสมรส ณ วังสระปทุม สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ทรงเป็นประธานพระราชทานน้ำพระพุทธรณ์และเทพมนตร์ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยและลงนามในทะเบียนสมรสตามกฎหมาย และในวันนั้นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เป็น “สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์”

วันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ เป็นวันพระราชพิธีบรมราชาภิเษก สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับเฉลิมพระบรมนามาภิไธยว่า “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” และทรงเฉลิมพระอิสริยยศสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์เป็น “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี”

วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๙๓ ทั้งสองพระองค์เสด็จกลับประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพราะแพทย์ผู้รักษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกราบบังคับทูลแนะนำให้ทรงพักรักษาพระองค์อีกระยะหนึ่ง ในพุทธศักราช ๒๔๙๔ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี มีพระประสูติการสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตนราชกัญญาฯ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อเจริญพระชันษาได้ ๗ เดือนทั้งสามพระองค์จึงเสด็จนิวัตประเทศไทย ประทับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวิศิราลงกรณฯ ซึ่งปัจจุบัน คือพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูรกิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตาฯ ซึ่งปัจจุบันทรงได้รับการสถาปนาเป็นสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหากัศจีศรีนครินทร์ มหาวชิราลงกรณวรราชกิติ สิริกิจการิณีพิริยพัฒน์ รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี และ

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ซึ่งปัจจุบันทรงได้รับการสถาปนาเป็น สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวรขัตติยราชนารี ได้ประสูติต่อมาตามลำดับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน รวมพระราชโอรสและพระราชธิดา ๔ พระองค์

ปลายพุทธศักราช ๒๔๙๘ สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ผู้ทรงดำรงตำแหน่งสภานายิกาสภาภาษาไทยเสด็จสวรรคต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงแต่งตั้งสมเด็จพระบรมราชินีให้ทรงดำรงตำแหน่งสภานายิกาแทนเมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ และในปีเดียวกันนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกทรงพระผนวชตามโบราณราชประเพณี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งสมเด็จพระบรมราชินีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ภายหลังเมื่อทรงลาผนวชแล้วได้ทรงสถาปนาพระราชอิสริยยศสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ขึ้นเป็นสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ นับเป็นสมเด็จพระบรมราชินีนาถพระองค์ที่สองของไทย ต่อจากสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ซึ่งทรงปฏิบัติราชการแทนพระองค์เพื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินเยือนยุโรป

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่ ทั้งในฐานะที่ทรงเป็นสมเด็จพระบรมราชินีนาถของไทย และในฐานะคู่พระราชหฤทัยแห่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร กล่าวคือทรงช่วยแบ่งเบาพระราชภารกิจทั้งหลายไปได้เป็นอันมาก ทั้งยังมีพระราชดำริริเริ่มโครงการใหม่เพื่อช่วยเหลือประชาชนและพัฒนาประเทศอย่างอเนกอนันต์ ซึ่งโครงการตามพระราชดำริเหล่านั้นได้ยังประโยชน์มหาศาลแก่ประชาชนสืบมาจนทุกวันนี้





ส่วนที่ ๒



จากพระราชดำรัส...
ผู้ธนาคารสมอง



พระราชดำรัส
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา
วันศุกร์ที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓
(คัดัดตอนเฉพาะเรื่องธนาคารสมอง)



“...ข้าพเจ้าต้องการบงคมทูลปรึกษาพระเจ้าอยู่หัวว่า เมืองไทย
เรามีสิ่งที่ดีมาก อย่างข้าราชการต่าง ๆ ที่ปลดเกษียณอายุไปแล้ว
ตอนอายุ ๖๐ ทุกคนก็จะเศร้าใจ เสียใจว่าโดนปลดเกษียณไปแล้ว
ข้าพเจ้าก็ทราบบงคมทูลคิดกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและกับ
เพื่อน ๆ ว่า คนที่เกษียณอายุไปนี้ แล้วมีความเป็นนักวิชาการที่เก่งมากมาย
กายกอง นำที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับข้าพเจ้าจะพยายามรวบรวม
มันสมองที่เก่ง และที่ได้รับการทดลอง คือ หมายความว่าเรียนรู้เก่ง
ฉลาดแล้วก็ได้ฝึกทดลองมาด้วยแล้ว ให้มารวมกันช่วยกันพิจารณา
ปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ โดยเป็นเอกชน เป็นคล้าย ๆ เอกชน
ธรรมดาเนื้อมารวมกัน แล้วคิดว่าเราจะทำอะไรที่จะแก้ไขดูแลช่วยบ้านเมือง
ของเราอีก แทนที่จะคิดว่าปลดเกษียณอายุแล้วไม่มีประโยชน์ ความจริง
ทุกคนที่ปลดเกษียณอายุไปแล้วเป็นคนที่มีคุณค่าสูงมาก

ก็เลยคิดกันว่า เอ...ทำธนาคารมันสมองดีกว่า ชักชวน
ผู้ที่ปลดเกษียณอายุไปแล้ว มารวมกันพบปะกัน และพิจารณา
พุ่งไปตามสิ่งต่าง ๆ อย่างปัญหาเรื่องน้ำจืดของประเทศไทย ป่าไม้ที่ถูก
ทำลาย เพราะฉะนั้นปัญหาเรื่องน้ำใต้ดินอะไรนี่ก็จะติดตามมา แล้วก็
ปัญหาเรื่องพันธุ์ปลาที่ลดน้อยถอยลงไป...

...นักวิชาการของเราเก่งมาก ไม่ว่ากรมิวิชาการเกษตร ทางปศุสัตว์
ทางประมงอะไร เป็นนักวิชาการที่ชั้นหนึ่งของโลกทั้งนั้น เราก็ไม่น่าจะปล่อย
ให้เกษียณไปได้ง่าย ๆ เลย น่าจะรู้สึกว่าเป็นมันสมองที่ดี และสมัยนี้หกสิบ
ก็ร่างกายยังแข็งแรง ถึงแม้เป็นการถูกต้องที่ว่าเราต้องเกษียณไปเพื่อให้
คนรุ่นเด็กเข้ามาทำงานบ้าง แต่ถึงแม้เราจะออกไปแล้ว เราก็ยังมึนงานทำ
มากมายสำหรับบ้านเมือง...

...ใคร ๆ ก็บอกข้าพเจ้าว่าวันนี้ลองพูดชักชวนเหล่าผู้เชี่ยวชาญ
ทั้งหลายที่ได้เกษียณไปแล้วให้เตรียมตัวคล้าย ๆ ว่ามาช่วยบ้านเมืองเรา
อีกแรงหนึ่ง ทางด้านทางทหาร ทางทุกด้านเลย หกสิบ ดูข้าพเจ้าสิ
หกสิบแปดแล้ว ยังวิ่งเล่นไปทั่วประเทศเลย คนหนุ่ม ๆ บอกหมดแรง
วิ่งตาม ว่ายนํ้าข้าพเจ้าก็อยู่ในทะเลที่ตอนเย็น ๆ คลื่นแรงมากเลย หนุ่ม ๆ
ลงไปบอกไม่ทราบท่านทนได้อย่างไร เพราะความจริงหกสิบแล้ว ถึงแม้
จะเป็นเวลาที่สมควรที่จะให้ผู้ที่มีอายุน้อยเข้ามาได้ทำหน้าที่ของเขาบ้าง
มีโอกาสทำหน้าที่ เราก็ยังเป็นกองหนุนที่คอยปกป้องคุ้มครองบ้านเมืองได้
โดยมีภาคเอกชนรวบรวมกัน ไม่ต้องการเงินเดือนอะไรของรัฐบาล
ภาคเอกชนมารวบรวมกัน เรียกว่าเบรนแบงก์ ธนาคารมันสมอง...

...หกลิบนี่เรื่องเล็กเลย เพราะฉะนั้นเมื่อเราหกลิบหรือเรายังมีชีวิตอยู่ เราก็ต้องอาสาแผ่นดิน อาสาคนไทยทั้งชาติที่เราจะต้องจับกลุ่มกัน แล้วก็คอยดูแล คอยพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น... ตอนนี่ก็เลยจะขอชักชวนท่านทั้งหลาย ในฐานะที่ข้าพเจ้าจะตั้งตัวเป็นหัวหน้า เพราะหกลิบแปดจะสะสมพวกเกษียณอายุทุก ๆ หน้าที่เลย ว่าเรามาเป็นเรียกว่าคณะกลุ่มที่คอยจ้องดูเพื่อว่าจะทำประโยชน์ให้บ้านเมืองได้อย่างไรบ้าง คล้าย ๆ เป็นผู้ช่วยของคนหนุ่มสาวซึ่งเป็นกำลังของแผ่นดินเรา ถึงแม้เราจะหกลิบกว่า แต่เราก็ยังช่วยได้ เราจะคอยฟังพิจารณาทุกเรื่องต่อไป จะเป็นปัญหาที่น่าห่วงใยของประเทศ ท่านนายกฯ เห็นด้วยว่าไม่ยุ่งใช้ไหม ไม่ไปขอเงินเดือนรัฐบาลอะไร หาเงินของเราเอง นี่เป็นความฝัน หาเงินเอาเอง พบปะกันอะไรกัน...

...ข้าพเจ้าก็อยากจะฝากข้อมูลเหล่านี้สำหรับท่านทั้งหลายที่ล้วนแต่เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถสูง และอุตสาหะมาร่วมชุมนุมกันเพื่อให้กำลังใจข้าพเจ้า เพื่อท่านจะได้ช่วยกันคิด ช่วยกัน เพื่อบอกว่าข้าพเจ้าจะไปติดต่อเกี่ยวกับสะสมพวกเกษียณอายุต่าง ๆ ให้กลายเป็นชนชั้นที่เรียกว่าคอยปกป้องบ้านเมืองอยู่อีกพวกหนึ่ง เป็นปรากฏการณ์ใหญ่หลวง เพราะว่าหกลิบแต่ก็ยังไม่ได้หลงใหลอะไร สมองก็ยังใช้ได้ ก็น่าจะเป็นการเสียประโยชน์ เป็นการสิ้นเปลืองของประเทศชาติมากกว่า ที่จะปล่อยให้เขาไปโดยที่ไม่ได้เหลียวแล ก็ไม่ต้องการเงินเดือนเงินดาวอะไร แต่อย่างน้อยให้เกียรติ รู้ว่าเขานี้ผ่านงานสำคัญ ๆ และก็ยังแข็งแรง ยังสามารถที่จะเป็นที่ปรึกษาคอยปกป้องบ้านเมืองได้

ในที่สุดนี้ขอขอบพระคุณท่านทั้งหลายที่มาร่วมชุมนุมในวันนี้ และหวังว่าท่านทั้งหลายก็คงจะไปบอกพรรคพวกที่เกษียณต่าง ๆ ได้ช่วยกันคิด มาช่วยกันวางแผนการ นำโดยหกลิบแปด จะเปิดตัวกันตอนนี่ และที่ประชุมในวัง ดึกเก่า ๆ มีถมไป ดึกเก่า ๆ ร่างก็ตั้งเป็นที่ประชุมขึ้น นัดพบประชุมกันนะคะ ขอขอบคุณมากทุกท่าน”





ความเป็นมา และวิสัยทัศน์ของ ธนาคารสมอง

สืบเนื่องจากพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานในที่ประชุมมหาสมาคม ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เนื่องในโอกาสสมทวงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา มีประเด็นรับสั่งเกี่ยวกับเรื่อง “ธนาคารสมอง” โดยทรงเห็นว่าประเทศไทยมีผู้เกษียณอายุที่มีความรู้ความสามารถจำนวนมาก และทรงเล็งเห็นถึงคุณค่าของผู้เกษียณอายุว่าเปรียบประดุจธนาคารสมองกระจายอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ จึงควรเปิดโอกาสให้ได้นำความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่สั่งสมมายาวนานมาเป็น “พลัง” ในการพัฒนาประเทศอีกพลังหนึ่ง เข้ามาช่วยงานพัฒนาด้านต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนต่อไป ด้วยพระวิสัยทัศน์อันก้าวไกล ก่อนที่ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยในเวลาต่อมา



จะเห็นได้ว่าแนวคิดเรื่องธนาคารสมองนี้สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทย ที่ให้ความเคารพนับถือต่อผู้อาวุโส ผู้ที่เกษียณอายุแล้วมีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ มาแล้วมากมาย จึงถือเป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพและทรงคุณค่าสำหรับสังคมไทย สามารถถ่ายทอดภูมิความรู้และประสบการณ์สู่คนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม และเป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติในช่วงชีวิตหลังเกษียณอายุได้เป็นอย่างดี



คณะรัฐมนตรีจึงได้ดำเนินการสนองพระราชดำริดังกล่าว โดยมีมติเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๓ มอบหมายให้ทุกกระทรวงสำรวจทรัพยากรบุคคลที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ด้วยการลาออกหรือเกษียณอายุ แต่ยังมีสุขภาพดี มีความรู้ความสามารถในการประดิษฐ์ คิดค้น การวิจัย หรือการพัฒนาประเทศ มีความพร้อมและสนใจเป็นวุฒิสภาธนาคารสมอง โดยมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นหน่วยทะเบียนกลางธนาคารสมอง มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลจัดทำบัญชีหรือทำเนียบผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกเป็นสาขาตามความเหมาะสม และเป็นหน่วยประสานเชื่อมโยงกับเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อจัดให้วุฒิสภาได้นำความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญมาช่วยงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน ชุมชน และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ตลอดจนเสนอแนะมาตรการต่อคณะรัฐมนตรีในการนำวุฒิสภาเหล่านี้มาร่วมพัฒนาประเทศ

วิสัยทัศน์ของธนาคารสมอง



ธนาคารสมองได้กำหนดวิสัยทัศน์ “วุฒิสภาธนาคารสมอง เป็นคลังปัญญาของประเทศ ที่พร้อมอาสาร่วมพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ในลักษณะการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันในอันที่จะสร้าง

ความอยู่ดีมีสุขแก่ประชาชน โดยไม่หวังผลตอบแทนส่วนตน แต่มุ่งถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน อันเป็นการตอบสนองพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการจัดตั้งธนาคารสมอง”

การบริหารงาน ธนาคารสมอง

ธนาคารสมอง ดำเนินงานภายใต้มูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) เพื่อให้การบริหารงานมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนภารกิจของธนาคารสมองในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ อำนวยความสะดวกในการทำงาน และสนับสนุนให้อุฒิสภาฯ รวมกลุ่มกันทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาสังคม และชุมชน รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารธนาคารสมอง และผลการขับเคลื่อนงานที่เป็นรูปธรรมของวุฒิสภาฯ ให้สาธารณชนรับทราบอย่างกว้างขวาง



ในระยะแรกมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการธนาคารสมอง โดยมี *พลอากาศตรี กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี เป็นประธานที่ปรึกษา ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ดร.อาชว์ เตาลานนท์ และศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเวศ วะสี เป็นที่ปรึกษา มีศาสตราจารย์ ดร.ลีปนันท เกตุทัต นายไพโรจน์ สุจินดา และนายกิตติศักดิ์ สินธุวนิช เป็นประธานอนุกรรมการ ตามลำดับ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานธนาคารสมอง โดยได้จัดตั้งกลุ่มงานธนาคารสมองขึ้นภายใน สศช. ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ



ต่อมาได้รวมคณะกรรมการอำนวยการธนาคารสมองเข้ากับคณะกรรมการมูลนิธิพัฒนาไทเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการบริหารงาน และงานธนาคารสมองขึ้นกับกองยุทธศาสตร์การพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม สช. โดยในปัจจุบันมูลนิธิพัฒนาไทมีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ได้แก่ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเวศ วะสี และ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล มี ดร.ประเมธี วิมลศิริ เป็นประธานกรรมการ



*หมายเหตุ : ตำแหน่งของทุกท่านเป็นตำแหน่งในขณะนั้น

บทบาทและรูปแบบการทำงานของ ธนาคารสมอง

วุฒิสภาธนาคารสมองมีการทำงานทั้งแบบปัจเจกและรวมกลุ่มทำงาน โดยให้ความช่วยเหลือตามคำขอของหน่วยงาน องค์กร หรือชุมชนต่าง ๆ และริเริ่มกิจกรรมที่สนใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติในหลากหลายด้าน อีกทั้งมีการทำงานเป็นเครือข่าย ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานหลัก และไม่มีกรอบเวลาการปฏิบัติงานที่เป็นข้อจำกัด

ดังนั้น บทบาทที่สำคัญของวุฒิสภาฯ จึงมีใช้ผู้ที่ลงไปปฏิบัติงาน
แทนหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ หรือปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงาน
ปกติ แต่เป็นการนำปัญญา ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์
จากการทำงานมาช่วยหนุนเสริม หรือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
ของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ โดยการเป็นที่ปรึกษา วิทยากร
ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ ทั้งด้านวิชาการ และการบริหารจัดการงาน
ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ จัดการสาธิต ฝึกอบรม ติดตามดูงาน
ตลอดจนเป็นแกนกลางในการประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายการทำงาน
ในพื้นที่ร่วมกับชุมชน ประชาสังคม องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ
ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งร่วมวิเคราะห์ปัญหาและเรียนรู้กับชุมชน
นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่องค์ความรู้และประสบการณ์ผ่านช่องทาง
การสื่อสารที่หลากหลายสู่สาธารณชน





การทำงานของ วุฒิสภาสารธารณคารสมอง

ปัจเจก

เป็นการให้ความช่วยเหลือหรือให้คำปรึกษาในเรื่อง
ที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญ รวมถึงการประสานการทำงานกับ
หน่วยงานต่าง ๆ





รวมกลุ่ม

การรวมกลุ่มกันทำงานของวุฒิสภา ไม่ว่าในเชิงประเด็น หรือการรวมกลุ่มในพื้นที่ และสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เพื่อเป็นพลังในการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด



บทบาทของ

สศช. กับธนาคารสมอง

เพื่อสนับสนุนธนาคารสมองให้สามารถทำหน้าที่เป็นคลังปัญญาของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สศช. จึงได้กำหนดบทบาทและภารกิจของงานธนาคารสมอง ดังนี้

๑. การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ
โดยการสนับสนุนให้วุฒิสภาฯ รวมกลุ่มกันทำงานและขับเคลื่อนงานเชิงยุทธศาสตร์ในหลากหลายมิติ ตามความต้องการของชุมชนและภูมิสังคมที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทแผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยการวิเคราะห์ถึงปัญหา ศักยภาพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่าย การพัฒนาแบบองค์รวม นอกจากนี้ ยังให้ความช่วยเหลือตามคำขอของหน่วยงาน องค์กร และชุมชน ในการเป็นที่ปรึกษา พี่เลี้ยง และวิทยากร ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ



วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดนครราชสีมา
ร่วมกับชุมชนสร้างฝายมีชีวิต ปี ๒๕๖๒



วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดนนทบุรี
ร่วมกับชุมชนร่มโพธิ์วัดเชิงกระบือ
สอนทำถังดักไขมันในครัวเรือน ปี ๒๕๖๓

๒. การสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ ประสานเครือข่ายการทำงานร่วมกับภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ภาคประชาสังคม และชุมชน โดยการสนับสนุนข้อมูล แนะนำวุฒิสภาฯ ให้เป็นที่รู้จักของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการกับภาคีต่าง ๆ ในจังหวัดและชุมชน อาทิ การเป็นที่ปรึกษาและคณะกรรมการของจังหวัดในการพิจารณาแผนงาน/โครงการ การขับเคลื่อนและสนับสนุนภารกิจที่เป็นประโยชน์กับพื้นที่ ทำให่วุฒิสภาฯ เป็นหนึ่งในภาคีเครือข่ายการทำงานในพื้นที่ทั่วประเทศ

๓. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
 ดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้ ประสบการณ์และ
 ผลการปฏิบัติงานของวุฒิสภาฯ เพื่อเผยแพร่
 ประชาสัมพันธ์งานธนาคารสมองให้หน่วยงาน
 ภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน
 และสาธารณชน ได้รับทราบอย่างแพร่หลาย
 ผ่านทางสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ วัสดุทัศน
 เว็บไซต์ธนาคารสมองและมูลนิธิพัฒนาไท
 และสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook และ
 Line เป็นต้น

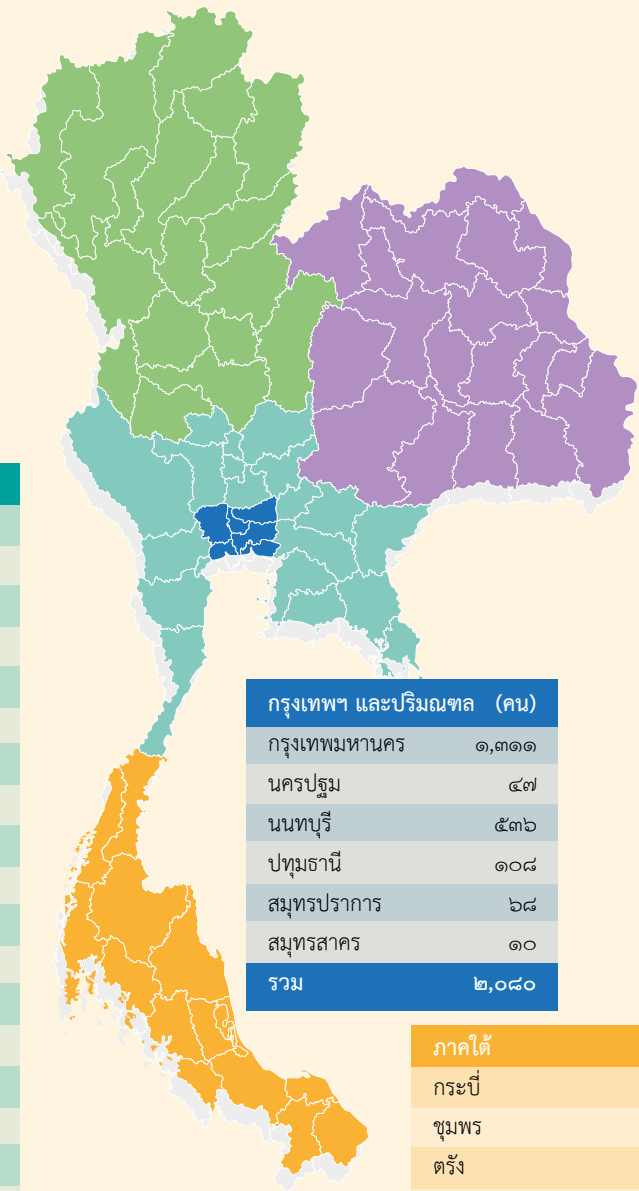


**๔. การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและ
 ระบบข้อมูล** โดยการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ
 ให้มีความทันสมัย สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย
 สะดวก รวดเร็ว มีการจัดเก็บข้อมูลวุฒิสภาฯ
 ในฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ ปรับปรุงข้อมูลข่าวสาร
 และองค์ความรู้ในเว็บไซต์ธนาคารสมองให้ทันสมัย
 และเป็นปัจจุบัน เพื่อให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูล
 ได้ตรงตามความต้องการอย่างรวดเร็วและมี
 ประสิทธิภาพ



วุฒิอาสา ธนาคารสมอง ในปัจจุบัน

ภาคกลาง	(คน)
เพชรบุรี	๖๗
กาญจนบุรี	๘๗
จันทบุรี	๓๐
ฉะเชิงเทรา	๑๔๒
ชลบุรี	๘๐
ชัยนาท	๕๘
ตราด	๒๔
นครนายก	๑๘
ประจวบคีรีขันธ์	๑๕
ปราจีนบุรี	๒๔
พระนครศรีอยุธยา	๕๕
ระยอง	๓๔
ราชบุรี	๕๖
ลพบุรี	๓๓
สมุทรสงคราม	๔๑
สระแก้ว	๑๕
สระบุรี	๘๙
สิงห์บุรี	๙
สุพรรณบุรี	๖๐
อ่างทอง	๑๑
รวม	๙๔๘



กรุงเทพฯ และปริมณฑล (คน)	
กรุงเทพมหานคร	๑,๓๑๑
นครปฐม	๔๗
นนทบุรี	๕๓๖
ปทุมธานี	๑๐๘
สมุทรปราการ	๖๘
สมุทรสาคร	๑๐
รวม	๒,๐๘๐

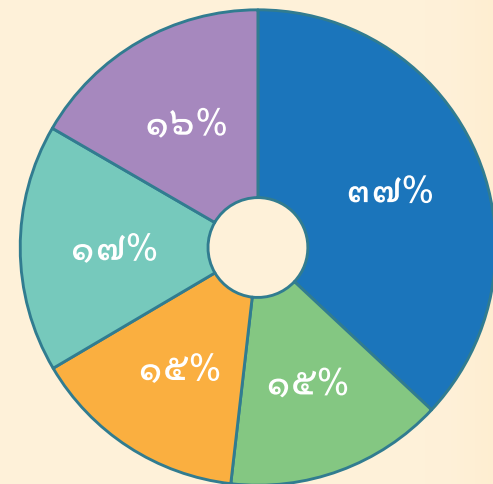
ภาคใต้	(คน)	พัทลุง	๘๗
กระบี่	๑๙	ภูเก็ต	๘๕
ชุมพร	๔๓	ยะลา	๕๔
ตรัง	๔๐	ระนอง	๒๕
นครศรีธรรมราช	๑๔๐	สงขลา	๑๔๐
นราธิวาส	๓๓	สตูล	๕๓
ปัตตานี	๔๒	สุราษฎร์ธานี	๕๐
พังงา	๑๖	รวม	๘๒๗

ภาคเหนือ	(คน)	แม่ฮ่องสอน	๑๔	พะเยา	๑๑
เชียงใหม่	๑๙๔	กำแพงเพชร	๑๑	พิจิตร	๒
เชียงราย	๙๑	ตาก	๓	พิษณุโลก	๖๖
เพชรบูรณ์	๕๕	นครสวรรค์	๕๖	ลำปาง	๔๔
แพร่	๔๔	น่าน	๒๑	ลำพูน	๔๗
				สุโขทัย	๑๔
				อุตรดิตถ์	๑๒๙
				อุทัยธานี	๓๔
				รวม	๘๓๖

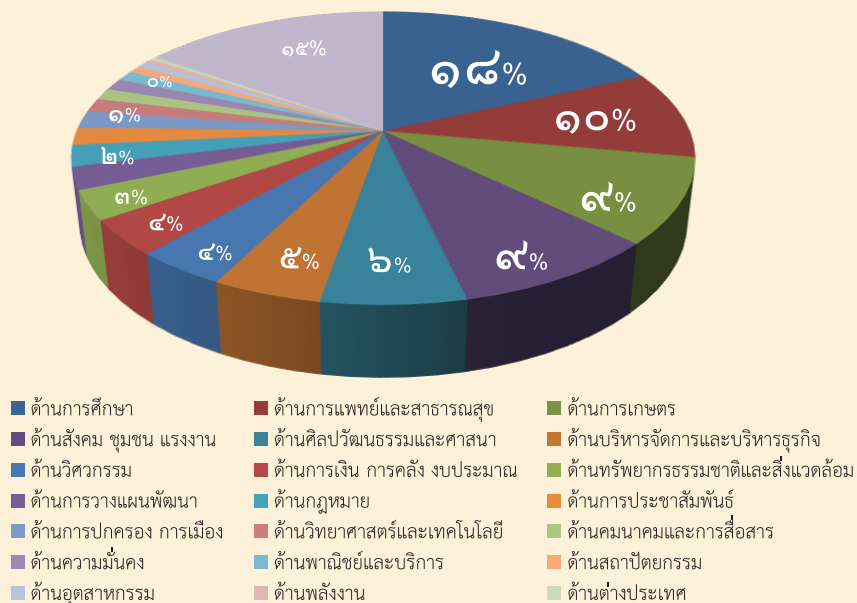
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คน)	
เลย	๓๓
กาฬสินธุ์	๗๐
ขอนแก่น	๘๑
ชัยภูมิ	๖๑
นครพนม	๑๑
นครราชสีมา	๑๐๙
บุรีรัมย์	๑๑๐
มหาสารคาม	๖๓
มุกดาหาร	๑๗
ยโสธร	๙
ร้อยเอ็ด	๑๕
ศรีสะเกษ	๒๔
สกลนคร	๒๐
สุรินทร์	๙๑
หนองคาย	๒๕
หนองบัวลำภู	๑๘
อำนาจเจริญ	๒๗
อุดรธานี	๔๑
อุบลราชธานี	๑๑๑
รวม	๘๓๖



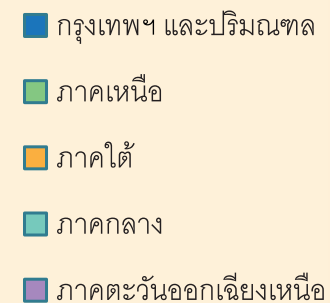
ปัจจุบันมีวุฒิอาสาฯ กว่า ๕,๖๒๗ คน ที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม และกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการของชุมชน สังคม และหน่วยงาน โดยจำแนกความเชี่ยวชาญของวุฒิอาสาฯ ได้ ๒๑ สาขา ได้แก่ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔)



ความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ของวุฒิอาสาสมัครสมอง



กระจายตัวตามภูมิภาค





ส่วนที่ ๓



ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท
สู่การขับเคลื่อนงานธนาคารสมอง



จากแนวพระราชดำริ สู่ความสุขของประชาชนไทย



วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒

ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตร โครงการพัฒนาป่าไม้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สวนป่าสิริกิติ์ บ้านโหม่งหลวง หมู่ที่ ๕ ตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

จากการที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรทั่วทุกภูมิภาค ของประเทศ ไม่เว้นแม้แต่ในถิ่นทุรกันดาร ทรงตรากตรำ พระวรกายบุกป่าฝ่าดง ขึ้นเขาลงห้วย และแม้ในยามค่ำคืน เพื่อทรงเข้าไปทอดพระเนตรปัญหาและสภาพความเป็นอยู่ ของพสกนิกรด้วยพระองค์เอง พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนี้เป็นเวลายาวนาน ทรงพบเห็นสภาพความเป็นอยู่ อันยากจน ความอดอยาก เจ็บไข้ ขาดแคลน และปัญหา นานัปการของราษฎร โดยเฉพาะที่อยู่ในชนบทห่างไกล ทำให้

ทรงทราบฐานะความเป็นอยู่ ปัญหา และความต้องการ ของประชาชนด้วยพระองค์เอง

พระองค์จึงทรงมุ่งมั่นประกอบพระราชกรณียกิจ ทางด้านการพัฒนาประเทศในทุกวิถีทาง และพระราชทาน พระราชดำริในการช่วยเหลือที่ตรงกับความต้องการของประชาชน อย่างแท้จริง เพื่อให้พสกนิกรของพระองค์มีระดับรายได้และ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยทรงริเริ่มโครงการต่าง ๆ เพื่อแก้ไข ปัญหาพื้นฐานของราษฎร ส่งเสริมการกินดีอยู่ดี และให้สามารถ ช่วยเหลือตนเองได้อย่างยั่งยืนในที่สุด

การพัฒนาตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง สามารถแบ่งเป็น ๖ ด้าน ได้แก่



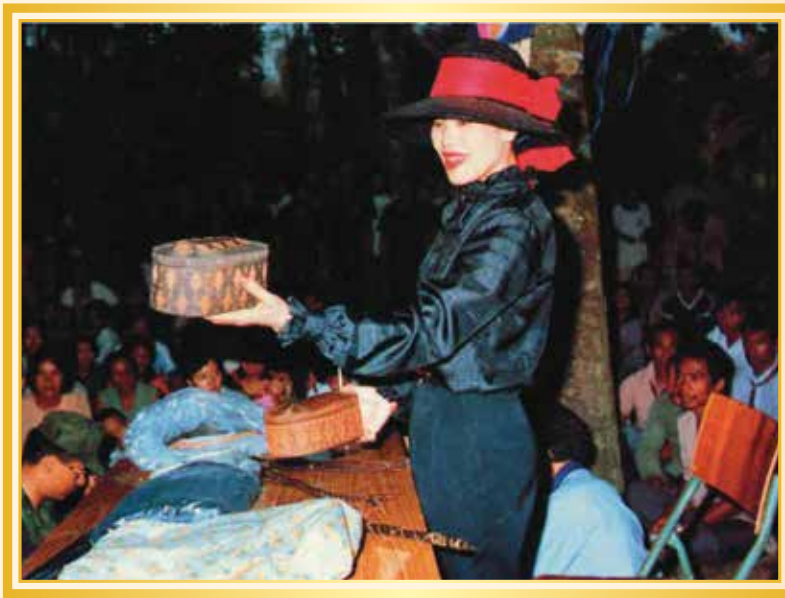
แม้หนทางจะวิบากสักเพียงใดก็ได้ทรงทော်นเกรง
ในเวลาเดียวกันก็ทรงฝึกข้าราชการให้รู้จักหนักเอาเบาสูไปในตัว
แต่บรรดาข้าราชการที่ทราบดีว่า แม้จะเสด็จฯ ไปถึงที่หมายก่อนเป็นเวลานาน
ก็จะทรงคอยจนคนสุดท้ายไปถึงแล้วจึงจะทรงเคลื่อนขบวน



๑
ด้านการส่งเสริมอาชีพ
รายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิต



ทอดพระเนตรชาวบ้านเก็บเกี่ยวข้าว ทรงเป็นกำลังใจของชาวลาวไรชาวนา
ผู้ผลิตอาหารให้แก่ประชาชนในประเทศ





วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕
 ทอดพระเนตรผลการดำเนินงานของ
 ฟาร์มตัวอย่างบ้านแม่ตุงติงตามพระราชดำริ
 ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการที่ส่งเสริมให้ราษฎร
 เลี้ยงแกะ เพื่อนำขนแกะมาทอผสมกับเส้นไหม
 เป็นสินค้าที่ให้ความอบอุ่นได้ดี
 ณ โครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านแม่ตุงติง
 ตามพระราชดำริ บ้านแม่ตุงติง หมู่ที่ ๕
 ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๑
 ทอดพระเนตรผลงานเครื่องปั้นดินเผา
 ของโรงฝึกศิลปาชีพ ณ บ้านยางกลาง
 หมู่ที่ ๓ ตำบลสีบัวทอง
 อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง





๒ ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๗
พระราชทานพันธุ์ไม้
แก่ตัวแทนชาวบ้าน
ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนิน
ไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านหอมแป้น
อำเภอภูธร จังหัดอุบลราชธานี





วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๖
พระราชทานอาหารปลาในบ่อเพาะพันธุ์ปลา
ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎร
โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ บ้านห้วยไผ่ทก
ตำบลม่อนจอง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่



วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒
เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตร
สภาพป่าชายเลน ซึ่งอยู่ในพื้นที่
โครงการศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนหริ่ง
ตามพระราชดำริ ณ หมู่ที่ ๒ ตำบลตะโกละกาปรี
อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี



วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๓
ทรงหยอดตาพระราชทานแก่เด็ก
ซึ่งมารับการตรวจรักษาจากแพทย์
ที่โดยเสด็จพระราชดำเนน
ระหว่างการทรงเยี่ยมราษฎรบ้านหนองม่วง
อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร



วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๕
พระราชทานพระราชวโรกาสให้ผู้ป่วยเด็ก
ในพระบรมราชานุเคราะห์ เป้าทูลละอองธุลีพระบาท
ณ สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี
ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

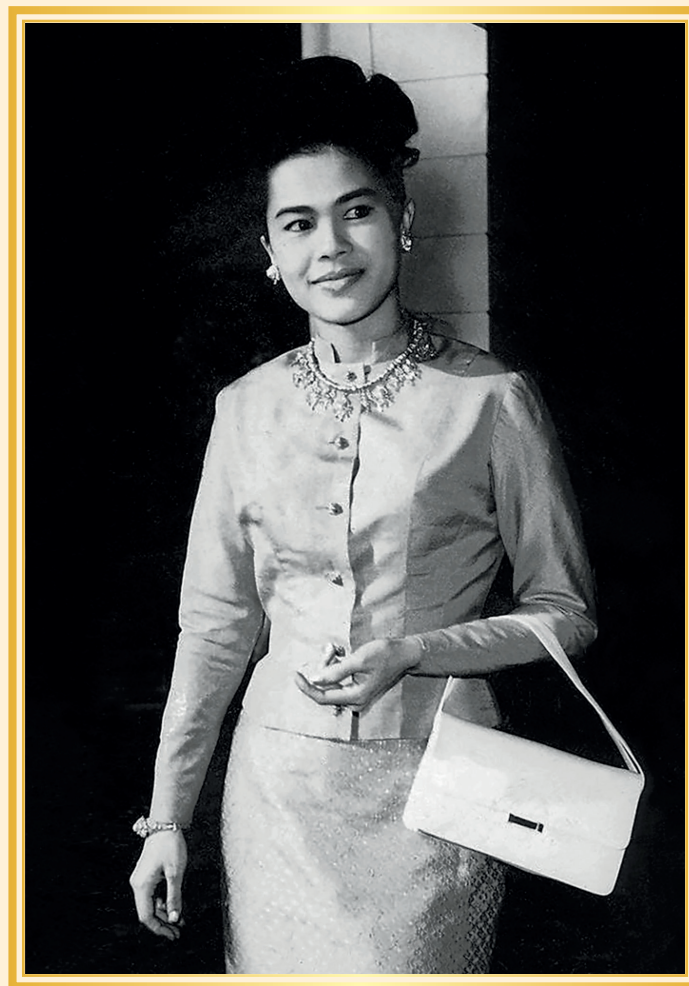
๔ ด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม



ชุดไทยเรือนต้น

ตั้งชื่อตามพระตำหนักเรือนต้นในพระราชวังดุสิต
เป็นชุดไทยแบบลำลองใช้ในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ ตัดเย็บด้วยผ้าฝ้ายหรือผ้าไหม
ลักษณะเป็นผ้าจีนป้ายยาวจรดข้อเท้า เสื้อคอกลม แขนสามส่วน
ผ่าอก กระดุมทำเม็ด ใช้เครื่องประดับน้อยชิ้น ใช้ได้หลายโอกาส
เช่น ไปทำบุญ ไปงานมงคล

ชุดไทยพระราชนิยม เกิดจากพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เพื่อทรงใช้เป็นชุดประจำชาติไทย ระหว่างตามเสด็จพระราชดำเนิน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปทรงเจริญสัมพันธไมตรี กับประเทศต่าง ๆ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ ส่งผลให้สตรีไทยได้มีชุดประจำชาติ ที่สง่างามไว้ใช้ในโอกาสต่าง ๆ มาจนทุกวันนี้ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่ สตรีไทย และเป็นการส่งเสริมเจตคติศิลปวัฒนธรรมไทยที่จะปรากฏต่อไปเป็น ประวัติศาสตร์ของชาติสืบไปชั่วกาลนาน



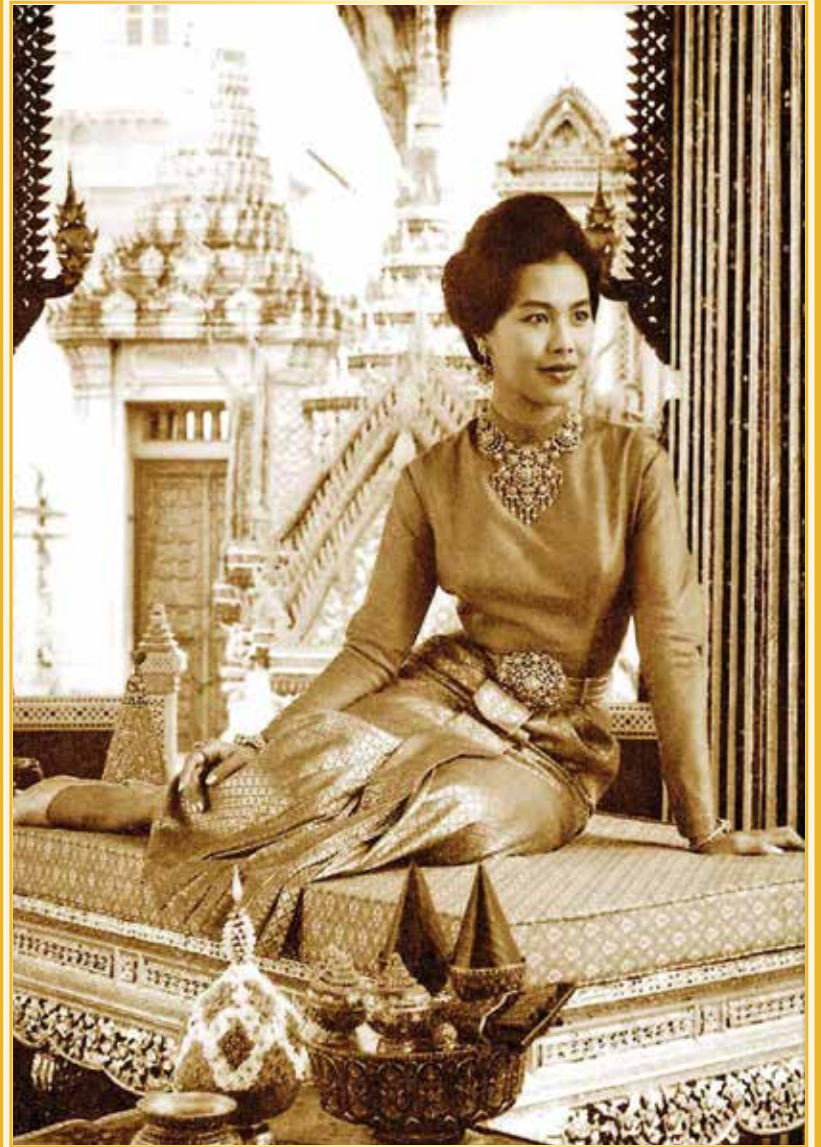
ชุดไทยจิตรลดา

ตั้งชื่อตามพระตำหนักจิตรลดารโหฐานในพระราชวังดุสิต
เป็นชุดที่ใช้ในพิธีกลางวัน ลักษณะทั่วไปคล้ายชุดไทยเรือนต้น
แต่ต่างกันตรงคอเสื้อที่มีขอบตั้ง แขนยาวจรดข้อมือ
และผ้าจีนป้าย เป็นผ้าไหมมีเชิง ยกดอกทั้งผืน ใช้เครื่องประดับตามควร



ชุดไทยอมรินทร์

ตั้งชื่อตามพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยในพระบรมมหาราชวัง
ใช้ในงานพระราชพิธีและงานกลางคืน มีลักษณะเหมือนชุดไทยจิตรลดา
แต่ตัดเย็บด้วยผ้ายกไหมที่มีทองแกมหรือยกทองทั้งตัว
ใช้เครื่องประดับที่สวยงาม



ชุดไทยบรมพิมาน

ตั้งชื่อตามพระที่นั่งบรมพิมานในพระบรมมหาราชวัง
ใช้ในงานพระราชพิธีและงานพิธีกลางคืน ตัวเสื้อแขนยาว คอกลม
มีขอบตั้ง จินฉิบหน้านาง ตัดเย็บด้วยผ้าไหมที่มีทองแกมหรือยกทองทั้งตัว
ตัวเสื้อและจินฉิบเย็บติดเป็นชุดเดียวกันเพื่อความสวยงามก็ได้
คาดทับด้วยเข็มขัดแบบไทย



ชุดไทยจักรี

ตั้งชื่อตามพระที่นั่งจักรีมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง
ใช้ในงานพิธีกลางคืน ท่อนบนเปิดไหล่ข้างหนึ่ง มีสไบสำเร็จ จะเป็นสไบปักหรือไม่ปักก็ได้
ตัดเย็บติดกับท่อนล่างซึ่งเป็นชั้นจีบหน้านาง เป็นผ้าไหมยกทองทั้งตัว
หรือยกเฉพาะเชิง คาดทับด้วยเข็มขัดแบบไทย



ชุดไทยดุสิต

ตั้งชื่อตามพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง
ใช้ในงานพิธีเต็มยศตอนกลางวัน ตัดเย็บด้วยผ้ายกไหมหรือยกทอง
ผ้าชั้นจีบหน้านาง เสื้อคอกลมกว้างไม่มีแขน ปักด้วยดิ้นเงินดิ้นทอง
หรือลูกปัด คาดทับด้วยเข็มขัดแบบไทย



ชุดไทยศิवालัย

ตั้งชื่อตามสวนศิवालัยในพระบรมมหาราชวัง
ใช้ในงานพระราชพิธีทั้งกลางวันและกลางคืน มีลักษณะเหมือนชุดไทยบรมพิมาน
แต่ท่มสะพักทับเสื้ออีกชั้นหนึ่ง ปัจจุบันใช้ในงานพระราชพิธี
หรืองานพิธีเต็มยศ



ชุดไทยจักรพรรดิ

ตั้งชื่อตามพระที่นั่งจักรพรรดิพิมานในพระบรมมหาราชวัง
มักใช้ในงานพระราชพิธีเต็มยศตอนกลางคืน ท่อนบนเปิดไหล่ข้างหนึ่ง
ท่มผ้าสองชั้น ชั้นในมักเป็นสไบจีบและท่มสะพักทับ
ผ้าชั้นนอกทอง จีบหน้านาง ลักษณะเหมือนชุดไทยจักรี
คาดเข็มขัดและตกแต่งด้วยเครื่องประดับที่สวยงาม



วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ไปทอดพระเนตรการแสดงโขน
ของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ ชุด ตี๊กมัยราพณ์
ณ ทอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร



๕ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์



วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖
พระราชทานเครื่องอุปโภคบริโภคแก่นักเรียน
ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนิน
พร้อมด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ไปทรงเยี่ยมราษฎร
บ้านลีซอหลังเมือง ตำบลบ้านนา
อำเภอสามเงา จังหวัดตาก

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๓
ทอดพระเนตรผลงานของสมาชิกศิลปาชีพ
พร้อมทั้งพระราชทานคำแนะนำในการปรับปรุงผลงานอย่างละเอียด
และทรงรับราษฎรผู้สมัครใจที่จะทำอาชีพเสริมเข้าเป็นสมาชิกศิลปาชีพ
ณ บ้านชีแบร หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่ตื่น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่





วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์
ไปในการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล
ถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดบวรนิเวศวิหาร
เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๒
เสด็จพระราชดำเนินไปในพิธีเจริญพระพุทธมนต์
และทรงสดับพระธรรมเทศนา เนื่องในวันธรรมสวนะ
ขึ้น ๑๕ ค่ำ ณ อุโบสถวัดพระรูป ตำบลช่องแก
อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี



๒ ด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง



วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๕
พระราชทานพันธุ์สัตว์ปีกแก่
หัวหน้าหมู่บ้านชาวไทยภูเขา
ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนิน
ทรงเยี่ยมโครงการหลวงหนองเขียว
ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่





วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘
ทรงพระราชปฏิสันถารกับราษฎร
ในโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง
พื้นที่ลุ่มน้ำน่าน ตำบลน้ำพาง
อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๖
เสด็จพระราชดำเนิน ณ บ้านน้ำรีพัฒนา หมู่ที่ ๑๒
ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน
ทรงรับฟังรายงานสรุปสภาพภูมิประเทศบริเวณ
เทือกเขาภูยัคฆ์ที่ถูกบุกรุกแผ้วถางป่า
จนอยู่ในสภาพโล่งเตียน
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
โปรดกระหม่อมให้จัดตั้งเป็น
โครงการสถานีทดลองเกษตรที่สูง
ภูยัคฆ์ต่อไป





ทั้งนี้ โครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่พระราชทานเพื่อสร้างประโยชน์สุขให้แก่ประชาชนชาวไทยนั้น ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่มุ่งไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของพสกนิกรให้สามารถประกอบอาชีพและพึ่งพาตนเองได้ เกิดจิตสำนึกในการหวงแหนถิ่นฐานบ้านเกิด และร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อให้ราษฎรสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดตลอดจนการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ

ดังนั้น การพัฒนาตามแนวพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง จึงเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนอย่างแท้จริงนำไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรสาธารณสุขในการก้าวตามรอยเบื้องพระยุคลบาท อย่างมุ่งมั่น พุ่มเทเสียดสละ และอุทิศตนในการนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และมีการขับเคลื่อนงานโดยดำเนินโครงการหรือกิจกรรมตามแนวพระราชดำริมาอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา ๒๐ ปีที่ผ่านมา นับเป็นพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่พระราชทานเรื่องธนาคารสมองไว้ให้ปวงชนชาวไทย

๒๐ ปี

วุฒิสภาธนาคารสมอง... ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

ตลอดระยะเวลากว่า ๒๐ ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่วุฒิสภาธนาคารสมองได้มีส่วนร่วมพัฒนาประเทศตามรอยเบื้องพระยุคลบาท สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง วุฒิสภา ได้ขับเคลื่อนงานพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งใน ลักษณะปัจเจกบุคคล และการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายการพัฒนา โดยมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงการทำงานของวุฒิสภา ซึ่งได้ดำเนินการขับเคลื่อนงานธนาคารสมองในช่วงเวลาต่าง ๆ ดังนี้

ช่วงแรก (พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๖)

เร่งจัดทำระบบฐานข้อมูลและให้ความช่วยเหลือตามคำขอ

ธนาคารสมองมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลของผู้เกษียณอายุจากการทำงาน และทำเนียบวุฒิสภา เพื่อให้ภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่มีความประสงค์จะขอความช่วยเหลือจากวุฒิสภา เข้าไปสืบค้นรายชื่อของวุฒิสภา ที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ และประสานงานกับวุฒิสภา เพื่อร่วมทำงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่นโดยจำแนกตามประเภทการบริการ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนความสนใจที่จะช่วยเหลือในสาขาการพัฒนาต่าง ๆ ในแต่ละภูมิภาค

ซึ่งวุฒิสภา ได้ให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในลักษณะเชิงรับและเชิงรุก โดย**เชิงรับ** เป็นการให้ความช่วยเหลือตามคำขอของหน่วยงานต่าง ๆ ด้วยการเป็นที่ปรึกษา วิทยากร ให้คำแนะนำและเสนอแนะข้อคิดเห็นด้านวิชาการและการบริหารจัดการ รวมทั้งเชิญวุฒิสภา ที่มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มารวมกลุ่มกันทำงานตามที่หน่วยงานและชุมชนขอมา

ส่วนการทำงาน**เชิงรุก** เป็นการช่วยเหลือหน่วยงาน สังคม หรือชุมชนท้องถิ่น โดยการริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนของกลุ่มวุฒิสภา โดยร่วมระดมความคิดเห็นและวิเคราะห์ปัญหา ตลอดจนกำหนดแผนงาน/โครงการในการแก้ไขปัญหา ในลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ กับหน่วยงาน องค์กร และชุมชนท้องถิ่น ทั้งด้านการพัฒนาสังคม ท้องถิ่น และชุมชน

การศึกษา การแพทย์และสาธารณสุข ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กฎหมาย การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม และจริยธรรม

ผลการดำเนินงานของวุฒิสภาธนาคารสมอง

จากการดำเนินงานทั้งในเชิงรุกและเชิงรับดังกล่าวข้างต้น มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

♦ ด้านการพัฒนาสังคม ท้องถิ่น และชุมชน

วุฒิสภา ร่วมเป็นที่ปรึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้พร้อมรับต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ จัดส่งวุฒิสภา เข้าไปให้คำปรึกษาประจำศูนย์เสริมสร้างครอบครัวให้อบอุ่นและเป็นสุขของสมาคมแม่บ้านมหาดไทย โครงการเสริมสร้างสมรรถนะแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยวุฒิสภา เข้าไปให้คำปรึกษาในเรื่องการปรับปรุงประสิทธิภาพทางด้านต่าง ๆ เช่น การจัดเก็บภาษี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดทำแผนแม่บทประจำปี การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมอาชีพ และการแก้ไขปัญหาหลายเสพติด เป็นต้น แก่ อบต. ต่าง ๆ อาทิ อบต.เกาะขวาง จังหวัดจันทบุรี อบต.ท่าล้อ จังหวัดกาญจนบุรี อบต.ขนอนหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ อบต.เชิงเนิน จังหวัดระยอง

นอกจากนี้ ยังมีโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อแก้ไขปัญหาครอบครัว เด็ก และเยาวชน บ้านทับศิลา จังหวัดกาญจนบุรี โดยกลุ่มวุฒิสภาฯ ได้เข้าไปจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรหลักในชุมชน อันได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ตัวอย่างผลงานวุฒิสภาธนาคารสมองดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคม ท้องถิ่น และชุมชน



วุฒิสภาธนาคารสมอง กรุงเทพฯ ลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะขวาง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เพื่อแก้ปัญหาสำคัญ ๓ ด้าน ได้แก่ ปัญหาการบริหารงานบุคคลภายใน ปัญหาด้านยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น และปัญหาด้านการส่งเสริมอาชีพ การฝึกอาชีพ ปี ๒๕๔๔-๒๕๔๕



วุฒิสภาธนาคารสมอง กลุ่มสุขภาพ ดำเนินโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาทุพโภชนาการ ณ โรงเรียนทับศิลา บ้านทับศิลา จังหวัดกาญจนบุรี ปี ๒๕๔๕

- ❖ **ด้านการศึกษา** เป็นที่ปรึกษาและวิทยากรให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การร่วมกิจกรรมเพื่อสร้าง
 - ปัญญาให้แก่เด็กและเยาวชนของชาติให้เป็นคนเก่ง คนดี
 - และมีความสุข เพื่อเป็นกำลังสำคัญของประเทศต่อไป
 - ในอนาคต เช่น โครงการต่ายสอนหลาน และโครงการพัฒนา
 - เด็กและเยาวชนบ้านสามขา จังหวัดลำปาง

ตัวอย่างผลงานมูลนิธิอาคารสมองดำเนินงานด้านการศึกษา



มูลนิธิอาคารสมอง จังหวัดลำปาง ร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการศึกษา สร้างโอกาสให้กับกลุ่มเด็กและเยาวชนในหลายรูปแบบ อาทิ การเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน การสอนทำบัญชีครัวเรือน ณ บ้านสามขา จังหวัดลำปาง ปี ๒๕๕๕



มูลนิธิอาคารสมอง กรุงเทพฯ ดำเนินโครงการต่ายสอนหลาน ณ โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร กรุงเทพฯ ปี ๒๕๔๗

- ❖ **ด้านการแพทย์และสาธารณสุข** ร่วมออก : และรักษาโรค การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ตรวจรักษาสุขภาพให้กับคนในชุมชน : เป็นอาจารย์บรรยายพิเศษด้านการแพทย์และสาธารณสุข
- ต่าง ๆ เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน : ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนเป็นวิทยากรให้คำแนะนำ
- : และเผยแพร่ความรู้ด้านสุขอนามัยและสาธารณสุขแก่ชุมชน

ตัวอย่างผลงานวุฒิสภาสาธารณสุขการสมองดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข



วุฒิสภาสาธารณสุขการสมอง กรุงเทพฯ ดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพด้วยอาหารและโภชนาการ
โดยจัดการสัมมนาทางวิชาการ

- ❖ **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** เป็น : การบำบัดน้ำเสีย การป้องกันการพังทลายของดิน และการพัฒนา
- ที่ปรึกษาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : แหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดทำโครงการรณรงค์สร้างฝายต้นน้ำ
- : ขนาดเล็กและแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

❖ **ด้านอุตสาหกรรม** ให้ความร่วมมือกับสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยเป็นที่ปรึกษากลับกรองข้อมูลธุรกิจและให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการ เป็นวิทยากรในการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำด้านการเงิน การตลาด และการจัดการ รวมทั้งเทคนิคการผลิตแก่โรงงานต่าง ๆ ในโครงการชุบชีวิตธุรกิจไทย ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำในด้านการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมยาของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน

❖ **ด้านกฎหมาย การเมือง การปกครอง** เป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชากฎหมาย ที่ปรึกษากฎหมาย

❖ **ด้านศาสนา วัฒนธรรม และจริยธรรม** เป็นวิทยากรเผยแพร่และอบรมธรรมะ และกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมจังหวัด

❖ **ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ** เป็นที่ปรึกษาในการปรับปรุงการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือกับประเทศเพื่อนบ้านให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตัวอย่างผลงานมูลนิธิอาสาสมัครสมาคมลงดำเนินโครงการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ



ศาสตราจารย์ ดร.ลีปนันท เกตุทัต เป็นหัวหน้าทีมมูลนิธิอาสาสมัครสมาคม กรุงเทพฯ ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการในต่างประเทศ : โครงการความร่วมมือด้านสาธารณสุขไทย-ลาว ณ สป. ลาว ดำเนินงานระหว่างปี ๒๕๔๔-๒๕๔๕



ศาสตราจารย์ ดร.ลีปนันท เกตุทัต และ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล
เป็นหัวหน้าทีมคณะวุฒิสภาวิชาการสมอง กรุงเทพฯ
ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการในโครงการจัดตั้ง
ศูนย์พัฒนาเกษตรป่าไม้ควั่นตัน ประเทศเวียดนาม
ดำเนินการเมื่อปี ๒๕๔๔



ช่วงที่สอง (พ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๕๐)

เน้นการทำงานเชิงรุกและสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน

ในปี ๒๕๔๗ เป็นปีมหามงคลที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๗ วุฒิสภาสมาคมการสมองกลุ่มสุขภาพ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันจัดการสัมมนาวิชาการเฉลิมพระเกียรติเรื่อง “สร้างเด็กไทยให้เต็มศักยภาพ ด้วยอาหารและโภชนาการ”

ระหว่างวันที่ ๒๙-๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานเปิดการสัมมนา การสัมมนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็น และผลักดันการพัฒนาอาหารและโภชนาการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม



สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
เสด็จเป็นองค์ประธานการสัมมนาวิชาการเรื่อง
“สร้างเด็กไทยให้เต็มศักยภาพ ด้วยอาหารและโภชนาการ”
ซึ่งวุฒิสภาอาคารสมอง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดขึ้น
เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา
๗๒ พรรษา ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ
เมื่อวันศุกร์ที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗



นอกจากนี้ เหล่าวุฒิสภาฯ ต่างซาบซึ้งและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงเห็นคุณค่าของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกษียณอายุจากงานประจำแล้ว ได้มีโอกาสนำความรู้และประสบการณ์อันทรงคุณค่าที่สั่งสมมายาวนาน มาร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามและเป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ วุฒิสภาฯ จึงได้รวมพลังครั้งยิ่งใหญ่ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับกระทรวง ทบวง กรม และระดับพื้นที่ จัดทำแผนงาน **“วุฒิสภาฯ ร่วมพัฒนาประเทศ”** ซึ่งเป็นแผนงานในลักษณะเชิงรุก เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา ๖ รอบ

แผนงานดังกล่าวมีเป้าหมายการดำเนินงานในการส่งเสริมและสนับสนุนให้วุฒิสภาฯ รวมกลุ่มกันทำงานร่วมกันภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานร่วมกับคนรุ่นใหม่ในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมให้ก้าวเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ อย่างต่อเนื่อง ในลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ลดปัญหาความยากจน สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเข้มแข็ง ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งเป็นกิจกรรมหลัก ๓ ด้าน ได้แก่

❖ ด้านการเสริมสร้างศักยภาพของทุนทางสังคม

มุ่งเน้นพัฒนาให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ สร้างสรรค์ปัญญาด้วยตนเอง เกิดความผูกพันกับชุมชน สามารถปรับตัวให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ตลอดจนอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชน เน้นการผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการจัดสภาพแวดล้อมที่ทำให้เด็กเกิดความสุข และเกิดความมั่นใจตนเองในการเรียนรู้

วุฒิสภาฯ ได้เข้าร่วมถ่ายทอดความรู้ในโครงการต่าง ๆ รวม ๘ โครงการ ได้แก่ โครงการความปลอดภัยของอาหารและโภชนาการเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนไทย โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อแก้ไขปัญหาคอขวด เด็ก และเยาวชนบ้านทับศิลา จังหวัดกาญจนบุรี โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สดใส กรุงเทพมหานคร โครงการธนาคารสมองเยาวชนบ้านสามขา จังหวัดลำปาง โครงการพัฒนาสื่อการสอนวิทยาศาสตร์จากวัสดุเหลือใช้และวัสดุในธรรมชาติ จังหวัดอุบลราชธานี โครงการถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้อาวุโสรูปแบบตายายสอนหลาน กรุงเทพมหานคร โครงการยุวมัคคุเทศก์ศรีวิชัย จังหวัดยะลา และโครงการแก้ไขปัญหาทะลุโภชนาการในเด็กอายุ ๐-๗๒ เดือน ในหมู่บ้านบริวารพระตำหนักทักษิณราชินีเวชน์





มูลนิธิสารนาคารสมองดำเนินโครงการความปลอดภัยของอาหาร
และโภชนาการเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนไทย ดำเนินงานร่วมกับ
หน่วยงานต่าง ๆ อาทิ สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล
และกระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานอาหารที่ปลอดภัย
และถูกหลักโภชนาการให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป





วุฒิสภาธนาคารสมองดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อแก้ไขปัญหาครอบครัว เด็ก และเยาวชน บ้านทับศิลา จังหวัดกาญจนบุรี ส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้กับกลุ่มสตรีในหมู่บ้านทับศิลา อาทิ สอนการออกแบบและตัดเย็บผ้า รวมทั้งส่งเสริมโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันเพื่อแก้ไขปัญหาทุพโภชนาการ ของนักเรียน ตลอดจนพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม



วุฒิสภาฯ สนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สดใส กรุงเทพมหานคร
เพื่อเป็นสถานที่ป้องกันการติดยาเสพติด ส่งเสริมการบำบัดรักษา รวมทั้งเป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชน
อายุไม่เกิน ๑๘ ปี และประชาชนทั่วไป



มูลนิธิอาคารสมองดำเนินโครงการธนาคารสมองเยาวชนบ้านสามขา
จังหวัดลำปาง ส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวคิดและทฤษฎีการสร้างสรรค์
ด้วยปัญญา (Constructionism) ให้กับเด็กและเยาวชน





มูลนิธิอาคารสมองดำเนินโครงการ
พัฒนาสื่อการสอนวิทยาศาสตร์
จากวัสดุเหลือใช้และวัสดุในธรรมชาติ
ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยอบรมให้ความรู้
ครูสอนวิทยาศาสตร์ให้สามารถผลิต
อุปกรณ์การสอนวิทยาศาสตร์จากวัสดุ
เหลือใช้และวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น
เพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน
ของนักเรียน



มูลนิธิอาคารสมองดำเนินโครงการตายายสอนหลาน
ส่งเสริมการเรียนรู้ ถ่ายทอดภูมิปัญญาและประสบการณ์
อันดีงามจากผู้อาวุโสสู่เยาวชนของชาติได้เป็นอย่างดี



โครงการตายายสอนหลาน : โรงเรียนสังฆราชา กรุงเทพฯ ปี ๒๕๕๐



โครงการตายายสอนหลาน : โรงเรียนเทวสุนทร กรุงเทพฯ ปี ๒๕๕๐



โครงการต่ายสอนหลาน โดยมูลนิธิอาสนาการสมาคม กรุงเทพฯ และปทุมธานี : โรงเรียนชุมชนพัฒนา กรุงเทพฯ ปี ๒๕๕๐



โครงการต่ายสอนหลาน :
โรงเรียนแก้วขำทับอุบลรัตน์ กรุงเทพฯ ปี ๒๕๕๐



วุฒิสภาธนาคารสมองดำเนินโครงการยุวมัคคุเทศก์ศรีวิชัย จังหวัดยะลา ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชุมชนมีความรู้ และทักษะในการสื่อสาร เพื่อถ่ายทอดและเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในชุมชนให้กับนักท่องเที่ยว





วุฒิสภาธนาคารสมองดำเนินโครงการแก้ไข
ปัญหาทุพโภชนาการในเด็ก ๐-๗๒ เดือน ในหมู่บ้าน
บริวารพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ส่งเสริมสุขภาพ
ในเด็กอายุ ๐-๗๒ เดือน ครอบคลุมงานด้านโภชนาการ
ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านพฤติกรรม รวมทั้งให้คำปรึกษา
ด้านโภชนาการและการป้องกันโรค

❖ **ด้านการสนับสนุนยุทธศาสตร์เพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจ** ให้ความสำคัญกับการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัยในการบริโภค รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต



วุฒิสภาธนาคารสมองดำเนินโครงการเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตร “ข้าวซ้อมมือและน้ำบูดู” บ้านโคกอิฐ-โคกใน จังหวัดนราธิวาส ให้ความรู้ในการผลิตข้าวซ้อมมือและน้ำบูดู เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับคนในชุมชน รวมทั้งความรู้ในเชิงธุรกิจ อาทิ การทำบัญชี การตลาด เพื่อพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชน

โดยวุฒิสภาฯ ได้จัดทำโครงการที่มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรม และการพัฒนาพลังงานทดแทน รวม ๘ โครงการ ได้แก่ โครงการเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตร “ข้าวซ้อมมือและน้ำบูดู” บ้านโคกอิฐ-โคกใน จังหวัดนราธิวาส โครงการส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดไข่ จังหวัดนราธิวาส โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ จังหวัดนราธิวาส โครงการจัดการเกษตรแบบผสมผสานปลอดภัยจากสารพิษ จังหวัดแพร่ โครงการขยายภูมิปัญญาทางการเกษตรเพื่อความอยู่รอด “การปลูกพืชสมุนไพรเพื่อสุขภาพจากตำราพื้นถิ่นล้านนา” จังหวัดพะเยา โครงการทำกระดาดแปรรูปจากเศษวัสดุทางการเกษตร จังหวัดอำนาจเจริญ โครงการส่งเสริมการใช้น้ำมันสบู่ดำในไร่นา จังหวัดระยอง และปราจีนบุรี และโครงการปลูกสวนป่าสบู่ดำเพื่อพัฒนาพลังงานทดแทน จังหวัดชัยนาท





วุฒิสภาธนาคารสมองดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดไข่
จังหวัดนราธิวาส ให้ความรู้ในการเลี้ยงเป็ดไข่ให้กับเกษตรกร
และสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน รวมทั้งโครงการปรับปรุง
ภาวะโภชนาการในเด็กอายุ ๐-๖๐ เดือน





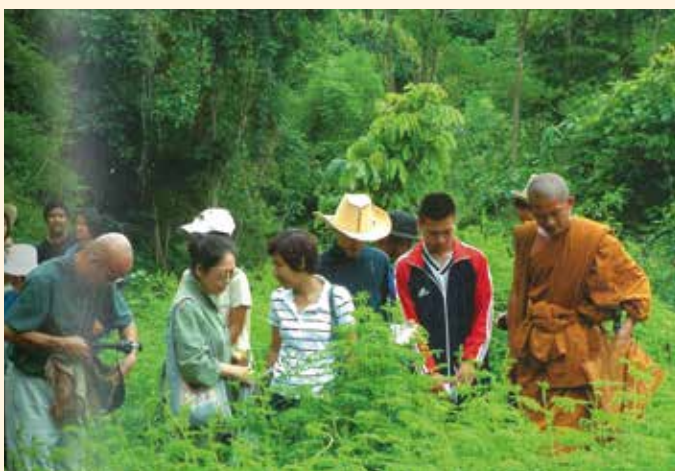
วุฒิสภาธนาคารสมองดำเนินโครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ จังหวัดนakhonphanom ให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับวิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ และความรู้ด้านการจัดการการผลิต และการตลาดอย่างครบวงจร เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ รวมทั้งรักษาสีเขียวแวดล้อม



วุฒิสภาธนาคารสมองดำเนินโครงการจัดการเกษตรแบบผสมผสานปลอดภัยจากสารพิษ จังหวัดแพร่ ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษให้กับเกษตรกร เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ รวมทั้งรักษาสีเขียวแวดล้อมอย่างยั่งยืน



วัดโสมนัสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
 ขยายภูมิปัญญาทางการเกษตร
 เพื่อความอยู่รอด “การปลูกพืชสมุนไพร
 เพื่อสุขภาพจากตำราพื้นถิ่นล้านนา”
 จังหวัดพะเยา ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร
 เพื่อสุขภาพจากตำราพื้นถิ่นล้านนา
 เพื่อสืบทอดและขยายองค์ความรู้
 สำหรับยาพื้นถิ่นล้านนาเพื่อสุขภาพ
 โดยดำเนินงานร่วมกับหมอเมือง
 วัด และเยาวชน





มูลนิธิอาสาสมัครดำเนินงานโครงการทำกระดาษแปรรูป
จากเศษวัสดุทางการเกษตร จังหวัดอำนาจเจริญ
จัดอบรมให้ความรู้การแปรรูปเศษวัสดุทางการเกษตร
เป็นกระดาษและพัฒนาเป็นศิลปหัตถกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่า
โดยดำเนินงานร่วมกับชมรมภูมิปัญญาศิลปหัตถกรรม
กระดาษจากเศษวัสดุ



วุฒิสภาธนาคารสมอดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้น้ำมันสบูดำในไร่นา จังหวัดระยอง และปราจีนบุรี และโครงการปลูกสวนป่าสบูดำเพื่อพัฒนาพลังงานทดแทน จังหวัดชัยนาท ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกรและรักษาสีสิ่งแวดล้อม

❖ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์กับการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างเกื้อกูล มีการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ โดยวุฒิสภาฯ ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาดั้งเดิมร่วมกับองค์ความรู้สมัยใหม่มาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ โครงการคืนความหลากหลายทางชีวภาพแก่หุบเขาภูเวียง จังหวัดขอนแก่น โครงการพัฒนาระบบนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม สวนสมุนไพร บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) จังหวัดอำนาจเจริญ และโครงการปลูกป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเลย



วุฒิสภาฯ สนับสนุนการดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม สวนสมุนไพร บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) จังหวัดอำนาจเจริญ ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกพืชสมุนไพรเศรษฐกิจ อาทิ สะเดา ไพล ขิง ข่า ตะไคร้ คัดเค้า เหงือกปลาหมอ ขำมะเรียง และขี้เหล็ก เพื่อเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับชุมชน



วุฒิสภาฯ สนับสนุนการดำเนินงานโครงการคืนความหลากหลายทางชีวภาพแก่หุบเขาภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ปลูกจิตสำนึกให้กับเด็กและเยาวชน และประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการฟื้นฟูคืนความหลากหลายทางชีวภาพ โดยร่วมปลูกป่าเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม





วุฒิสภาธนาคารสมองดำเนินโครงการปลูกป่าชุมชน
เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเลย ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่
ปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รวมทั้งสร้างความตระหนักในการรักษาสภาพแวดล้อม
ให้เกิดความยั่งยืน

ช่วงที่สาม (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕)

ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และสร้างเครือข่ายขับเคลื่อนการพัฒนาสู่การปฏิบัติ

สศช. ได้อัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็น
ปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔)
ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) และ
ได้ประสานเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ เพื่อให้มี
การนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต วุฒิสภา ได้ร่วมกับ
ภาคีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนา
ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิด
การพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม ดังนี้

❖ โครงการขยายผลการส่งเสริมบทบาทวุฒิสภา
ธนาการสมองในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ผ่านกระบวนการแผนชุมชน เพื่อนำองค์ความรู้ ประสบการณ์
และความเชี่ยวชาญของวุฒิสภาฯ ไปสนับสนุนการสร้าง
ความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ผ่านกระบวนการแผนชุมชน และสร้างเครือข่ายการทำงาน
ร่วมกันระหว่างวุฒิสภาฯ กับหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด
และชุมชน

โดยในปี ๒๕๕๒ ดำเนินการใน ๔ ภาค ๕ จังหวัด ๑๐ หมู่บ้าน ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี (บ้านศาลากลาง หมู่ ๓ และ บ้านนายไกร หมู่ ๔) จังหวัดเชียงใหม่ (บ้านวังหมื่น หมู่ ๔ และ บ้านสันทราย หมู่ ๖) จังหวัดสกลนคร (บ้านนาขาม หมู่ ๓) จังหวัดกาฬสินธุ์ (บ้านหนองพอก หมู่ ๒) และจังหวัด นครศรีธรรมราช (บ้านขนหาด หมู่ ๑ บ้านตรอกแค หมู่ ๔ บ้านสีก๊ก หมู่ ๔ และบ้านควนดินแดง หมู่ ๘) การดำเนินงาน ของวุฒิสภา ในการส่งเสริมการขับเคลื่อนปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงผ่านกระบวนการแผนชุมชน ส่งผลให้ชุมชน มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้รับองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ เหมาะสม และเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา ชุมชนให้เข้มแข็ง โดยวุฒิสภา เข้าไปสร้างการมีส่วนร่วมของ คนในชุมชนเพื่อประเมินสถานการณ์ชุมชน วิเคราะห์ศักยภาพ ชุมชน ทุนของชุมชน สภาพปัญหา และร่วมกันกำหนดแนวทาง

การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้แผนชุมชนสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาชุมชนได้ตรงตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังเป็นการเสริมสร้างเครือข่ายการทำงาน ร่วมกันระหว่างวุฒิสภาฯ กับภาคส่วนต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ อย่างเป็นรูปธรรม เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงาน ภาครัฐ ประชาชนชาวบ้าน และภาคประชาชน เป็นต้น นำไปสู่ การปรับปรุงแผนชุมชนให้มีความเป็นปัจจุบันและครอบคลุม ในทุกประเด็นปัญหา ตลอดจนการกำหนดทิศทาง แผนงาน/ โครงการในการดำเนินงานที่สะท้อนหลักคิดตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และวุฒิสภาฯ ใช้เป็นข้อมูลนำไปพิจารณาว่าเรื่องใดตรงกับศักยภาพของ วุฒิสภาฯ เพื่อให้การสนับสนุนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้น

ตัวอย่างผลงานวุฒิสภาธนาคารสมอง
ขับเคลื่อนหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนท้องถิ่น



วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ผ่านกระบวนการแผนชุมชน
ปี ๒๕๕๒



❖ โครงการประสานพลังวุฒิสภาสารนาคารสมอง
และภาคีการพัฒนาเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม
เป็นการต่อยอดการขับเคลื่อนและขยายผลปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่การปฏิบัติให้เกิดความยั่งยืน โดยในปี ๒๕๕๓
ได้ขยายผลเพิ่มเติมใน ๔ ภาค ๑๘ จังหวัด ๔๐ หมู่บ้าน
และดำเนินการแบบเข้มข้นใน ๔ ภาค ๘ จังหวัดเครือข่ายเดิม
ได้แก่ เชียงราย ลำปาง มหาสารคาม นครราชสีมา ราชบุรี
เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี และพัทลุง เพื่อให้วุฒิสภาฯ ในแต่ละ
จังหวัดได้ใช้ความรู้ ความสามารถ และศักยภาพ ในการดำเนิน
กิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงให้บังเกิดผลอย่างแท้จริง



นอกจากนี้ วุฒิสภาได้ร่วมกันนำยุทธศาสตร์การพัฒนา
ของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ไปสู่
การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งเสริมสร้างเครือข่าย
การทำงานร่วมกันระหว่างวุฒิสภาฯ กับหน่วยงานต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องในจังหวัดและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลให้กว้างขวางอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้วุฒิสภาฯ
มีการขับเคลื่อนงานในเชิงยุทธศาสตร์มากขึ้น มีการจัดทำ
แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ ที่มีทิศทาง เป้าหมาย
วิธีการ กิจกรรมที่ชัดเจน และเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนา
ของประเทศ รวมทั้งการขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับภาคี
เครือข่ายกลุ่มใหม่ตามบริบทการพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญ
กับความร่วมมือในระดับภูมิภาค ทำให้วุฒิสภาฯ มีการสร้าง
เครือข่ายใหม่ ๆ เช่น ร่วมกับภาคเอกชนในการขับเคลื่อนงาน
ในเชิงประเด็นและพื้นที่ที่มีความสนใจร่วมกัน เป็นต้น





วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดชัยนาท ดำเนินโครงการ
ประสานพลังวุฒิสภาธนาคารสมองและภาคีเครือข่าย
เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม ปี ๒๕๕๕
เพื่อส่งเสริมศักยภาพ บทบาทหน้าที่ของวุฒิสภา
ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกระตุ้นการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในพื้นที่ ร่วมกับภาคีการพัฒนา
ที่นำไปสู่ความอยู่ดีมีสุข

❖ **ขับเคลื่อนการนำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ไปสู่การปฏิบัติผ่านกลไกต่าง ๆ สศช. ได้จัดประชุม “การสร้างเครือข่ายวุฒิสภาฯ ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ สู่การปฏิบัติ” ในปี ๒๕๕๕** เพื่อให้วุฒิสภาฯ ได้ใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และศักยภาพ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ โดยใช้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามความต้องการของชุมชนที่สอดคล้องกับภูมิสังคม รวมถึงสนับสนุนการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ ใน ๘ จังหวัดเครือข่ายเดิม เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง



วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดเชียงราย
ขับเคลื่อนการนำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑
ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ปี ๒๕๕๕
เพื่อให้วุฒิสภาฯ ใช้ความรู้ ความสามารถ
และประสบการณ์ในการขับเคลื่อนการพัฒนา
ชุมชน ตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ
โดยใช้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ให้เกิดการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง

❖ **ด้านการศึกษา** มีการรวมกลุ่มวุฒิสภาฯ กลุ่มการศึกษาและวัฒนธรรม เพื่อขับเคลื่อนงานในประเด็นการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้กับเด็กและเยาวชน โดยเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เกิดการรวมกลุ่มของวุฒิสภาฯ ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดยะลา นราธิวาส และปัตตานี)

ตัวอย่างผลงานวุฒิสภาฯ หนาคารสมองดำเนินงานด้านการศึกษา



วุฒิสภาฯ หนาคารสมอง จังหวัดยะลา
ขับเคลื่อนโครงการหอมภาษา โดยวุฒิสภาฯ เข้ามาร่วมแก้ไข
ปัญหาการฟัง พูด อ่าน เขียน ของเด็กและเยาวชน
ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี ๒๕๕๔

❖ **ด้านสุขภาพ** วุฒิอาสาฯ กลุ่มสุขภาพดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียน
ต้นแบบด้านสุขาภิบาลอาหารของโรงเรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหาร
สถานศึกษาให้เห็นความสำคัญของงานสุขาภิบาลอาหารของโรงเรียน

ตัวอย่างผลงานวุฒิอาสาฯ ฐานคารมสอง

ด้านการส่งเสริมสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน



วุฒิอาสาฯ ฐานคารมสอง กลุ่มสุขภาพ
ลงพื้นที่ส่งเสริมสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน
กำแพงแสนวิทยา จังหวัดนครปฐม





วุฒิอาสารณาการสมอง กลุ่มสุขภาพ
ลงพื้นที่ส่งเสริมสุขภาพโภคาอาหาร
ในโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม



วุฒิอาสาธนาคารสมองกลุ่มสุขภาพ
ลงพื้นที่ส่งเสริมสุขภาพอาหาร
ในโรงเรียนวัดศิลามูล
จังหวัดนครปฐม



❖ **ด้านศิลปวัฒนธรรม** วุฒิอาสาฯ ส่งเสริมการอนุรักษ์ : ศิลปวัฒนธรรมการฟันทาบไทยแบบโบราณซึ่งเป็นมรดกของชาติ และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม โดยดำเนินโครงการส่งเสริม : เพื่ออนุรักษ์และสืบทอดไว้ไม่ให้สูญหาย โดยสอนให้กับเด็ก ศิลปวัฒนธรรมและการแสดงท้องถิ่น จังหวัดยะลา วุฒิอาสาฯ : นักเรียนและเยาวชน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษา มีบทบาทเป็นผู้สอนเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ศิลปะการแสดง : ทั้งที่อยู่ในและนอกพื้นที่ รวมทั้งประชาชนที่สนใจทั่วไป โดยไม่มี และการละเล่นพื้นบ้านของชาวมุสลิม และกิจกรรมส่งเสริม : ค่าตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น



ตัวอย่างผลงานวุฒิอาสาฯ ณาการสมอง
ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

วุฒิอาสาฯ ณาการสมอง จังหวัดยะลา
ส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น “ดีเกิร์ ฮูลู”
ให้แก่เด็กและเยาวชนในโรงเรียน
ในจังหวัดยะลา ปี ๒๕๕๕





วุฒิสภาคารมสมอง
จังหวัดสมุทรปราการ สอนศิลปะ
การป้องกันตัวกระบี่ กระบอง
ให้แก่เด็กและเยาวชนในโรงเรียน
ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๕๑

ตัวอย่างผลงานวุฒิสภาคารมสมองดำเนินงานด้านสาธารณสุข



วุฒิสภาคารมสมอง จังหวัดเชียงใหม่
ดำเนินงานด้านการแพทย์แผนไทย ตอกเส้น จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๕๓



ช่วงที่สี่ (พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงปัจจุบัน)

ขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สศช. มีภารกิจสำคัญในการประสานการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยภารกิจในขณะนี้คือการแปลงยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามแนวทาง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายพัฒนาระดับสากลไปพร้อมกัน โดยอยู่ในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) และฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)*



* มาตรา ๒๘ ในพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดว่า ให้ยังคงใช้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

วุฒิสภา เป็นกลไกสำคัญที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและผลักดันให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังในทุกพื้นที่ของประเทศ โดยสนับสนุนให้วุฒิสภา **รวมกลุ่มกันทำงาน และขับเคลื่อนงานเชิงประเด็นยุทธศาสตร์** มากขึ้น ด้วยการขับเคลื่อนการพัฒนาในชุมชนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนในระดับต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ตามความต้องการของชุมชน และเหมาะสมกับภูมิสังคมในหลากหลายมิติ และสร้าง/ขยายเครือข่ายการทำงานร่วมกับภาคีการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรม โดยวุฒิสภา ได้ดำเนินโครงการ/กิจกรรม ครอบคลุมใน ๖ ด้าน ได้แก่

❖ **ด้านการส่งเสริมอาชีพ รายได้ และพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก** วุฒิสภา ดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมอาชีพ รายได้ และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของคนในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ **การส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชนตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ จังหวัดปทุมธานี** โดยวุฒิสภา เป็นกลไกเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายที่สำคัญ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ในการให้องค์ความรู้ตั้งแต่การพัฒนาทักษะการผลิต การแปรรูป การขาย และการตลาด



การจัดการสวัสดิการชุมชน บ้านแม่ข้าวต้ม จังหวัดเชียงราย เกิดขึ้นจากวุฒิสภา เป็นผู้ประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ อบต. และแกนนำชุมชน ทำให้เกิดการรวมกลุ่มการจัดสวัสดิการชุมชนอย่างเป็นระบบ มีเงินทุนหมุนเวียนให้กับคนในชุมชนในการประกอบอาชีพ เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

กลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหม อำเภอฟุพไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ วุฒิสภา ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพของผ้าไหมให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งการแปรรูปผ้าไหมให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เพื่อสร้างงานสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ประกอบการในชุมชน





วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดบุรีรัมย์
ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
และทอผ้าไหม อำเภอยางตลาด จังหวัดบุรีรัมย์
เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้แก่ประชาชนทั่วไป

❖ **ด้านการพัฒนาทักษะ ความสามารถ และส่งเสริมศักยภาพมนุษย์** มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ให้กับคนในชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะ ความสามารถในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ โรงเรียนผู้สูงอายุคอคโค จังหวัดสุรินทร์ โดยวุฒิสภาฯ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมสุขภาพ

ร่างกาย จิตใจ ให้ผู้สูงอายุอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตสู่คนรุ่นหลัง การพัฒนา
ทักษะด้านภาษา จังหวัดสุรินทร์ โดยวุฒิสภาฯ เป็นวิทยากร
ส่งเสริมภาษาอังกฤษ และภาษาเขมรตามความสนใจของ
สมาชิกในชุมชน **เครือข่ายการทำงาน ๔ วัย “๔ วัย
ร่วมใจพัฒนา”** จังหวัดพิษณุโลก เน้นการให้ความรู้แก่ชุมชน
เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลที่จำเป็น
ขั้นพื้นฐานแก่ชุมชน ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุ

ตัวอย่างผลงานวุฒิสภาธนาคารสมองด้านการพัฒนาทักษะ ความสามารถ และส่งเสริมศักยภาพมนุษย์



วุฒิสภาฯ จังหวัดสุพรรณบุรี ถ่ายทอดองค์ความรู้
ในการประดิษฐ์ดอกไม้ประจำชาติอาเซียนด้วยดินไทย
ร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ได้แก่ ชมรมดอกไม้ดินโพธิ์พระยา
และกลุ่มผู้สูงอายุตำบลสนามชัย โดย กศน. ตำบลโพธิ์พระยา
สนับสนุนงบประมาณ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กและเยาวชน
กลุ่มแม่บ้าน และชาวบ้านที่สนใจ เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับ
ไปประกอบเป็นอาชีพเสริม อาทิ ทำของประดับ ตกแต่ง ของฝาก
ของที่ระลึก ช่วยสร้างงานสร้างอาชีพและรายได้ให้กับคนในชุมชน
ดำเนินงานในช่วงปี ๒๕๖๐-๒๕๖๓





มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม จังหวัดนนทบุรี เป็นวิทยากรสอนการทำสลัดผัก
ให้แก่เด็กและเยาวชนในชุมชนศิรัชัย ภายใต้โครงการอบรม
เยาวชนชุมชนศิรัชัย จังหวัดนนทบุรี เพื่อสร้างอาชีพเสริม
ให้เด็กและเยาวชนในช่วงเวลาว่างและปิดเทอม
เป็นการสนับสนุนให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
และเป็นการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ปกครอง
ดำเนินงานในปี ๒๕๖๓



๑๐๐ ปี
๒๐๑๕-๒๕๖๕
มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม
เพื่อสร้างสังคมที่ดีกว่าเดิม

การจัดรายการวิทยุ อาทิ รายการ “เสียงคนสุรินทร์” จังหวัดสุรินทร์ รายการ “เรื่องเล่าชาวเมืองโอ่ง” จังหวัดราชบุรี รายการ “วุฒิสวนาร่วมเสริมไทยด้วยธรรม” และรายการ “คนไทยไม่ทนต่อการทุจริต” จังหวัดนครศรีธรรมราช โดย วุฒิสมาชิก เป็นผู้ดำเนินรายการให้ความรู้และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายและเป็นประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้ประชาชนมี

ความตื่นตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมทั้งส่งเสริมทักษะและความรู้ความสามารถในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยเชื่อมโยงกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น เกษตรจังหวัด สาธารณสุข จังหวัด ประมงจังหวัด พมจ. เป็นต้น รวมทั้งการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน และประชาชนทั่วไป มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต



การดำเนินกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุคอคโค จังหวัดสุรินทร์ โดยวุฒิสมาชิกสมองจังหวัดสุรินทร์ ร่วมกับภาคีเครือข่าย จังหวัดสุรินทร์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพ



วุฒิสมาชิกสมอง จังหวัดสุรินทร์ สอนภาษาอังกฤษ ให้แก่นักเรียนในโรงเรียน



วุฒิสมาชิกสมอง จังหวัดนครราชสีมา สอนจินตคณิต แก่เด็กนักเรียน



วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดราชบุรี จัดรายการวิทยุ เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ความรู้ทั่วไป รวมทั้งผลการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ



วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดสุรินทร์ จัดรายการวิทยุ “เสียงคนสุรินทร์” เพื่อสร้างความรู้ให้กับประชาชนทั่วไป



วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดนครราชสีมา จัดรายการวิทยุ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถ ในการดำเนินชีวิตแก่ประชาชนทั่วไป



วุฒิสภาคารมมอง จังหวัดเพชรบุรี
ดำเนินโครงการอบรมมัคคุเทศก์ ๓ วัย ก้าวไกล
สู่อาเซียน ส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะ
การสื่อสารเพื่อพัฒนาอาชีพมัคคุเทศก์ ให้กับเด็ก
เยาวชน และประชาชนทั่วไป



♦ ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และสุขภาวะที่ดี :
 วุฒิอาสาฯ มีบทบาทในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
 ในพื้นที่ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)
 และ อสม. เป็นต้น เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัย
 และสุขภาวะที่ดีของคนในชุมชนทุกช่วงวัย ให้รู้จักการดูแลสุขภาพ
 สุขภาพ การบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ และการออกกำลังกาย

อาทิ โรงเรียนผู้สูงอายุท่าข้าม และศูนย์เด็กเล็กเทศบาลตำบล
 ท่าข้าม จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยกลุ่มวุฒิอาสาฯ เป็นนักเรียน
 ในโรงเรียนผู้สูงอายุ ได้พัฒนากิจกรรมการพัฒนาชุมชนตาม
 ศักยภาพ ภูมิปัญญา และความสนใจ เช่น กิจกรรมสานสัมพันธ์
 ครอบครัวอบอุ่นและถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การละเล่นพื้นบ้าน
 และสอนการละเล่นโบราณให้กับเด็กและเยาวชน

ตัวอย่างผลงานวุฒิอาสาฯ ณาการสมองดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และสุขภาวะที่ดี

วุฒิอาสาฯ ณาการสมอง
 จังหวัดเพชรบูรณ์ร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้แก่
 เทศบาลตำบลท่าข้าม จังหวัดเพชรบูรณ์
 จัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุท่าข้าม จังหวัดเพชรบูรณ์
 เพื่อส่งเสริมผู้สูงอายุในชุมชนให้ทำกิจกรรม
 อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง
 รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้
 ให้แก่ประชาชนในระดับครัวเรือน
 ตลอดจนส่งเสริมให้มีสุขภาวะที่ดี



นอกจากนี้ วุฒิสภาฯ จ.นนทบุรี ดำเนินงานร่วมกับ รพ.สต. และ อสม. ออกเยี่ยมและดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการออกกำลังกาย และการรวมกลุ่ม ต้นแบบปลูกผักอินทรีย์ และการพัฒนาศูนย์จัดการฟาร์มชุมชน โรงเรียนวัดป่าระกำ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวุฒิสภาฯ ร่วมกับเครือข่ายภาคเอกชนและหน่วยงานในพื้นที่จัดทำ

แปลงสาธิตเกษตรผสมผสานเพื่อผลิตอาหารกลางวันให้กับ นักเรียน และเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนเชื่อมต่อกับ องค์ความรู้ด้านการเกษตรในชุมชน ส่งผลให้เกิดความมั่นคง ด้านอาหารในชุมชน และเป็นต้นแบบของเกษตรปลอดภัย ที่นำไปสู่ฟาร์มชุมชนอย่างแท้จริง



วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ให้องค์ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างความมั่นคง
ด้านอาหารให้แก่โรงเรียนโรงเรียนวัดป่าระกำ
จังหวัดนครศรีธรรมราช



๒๐๖ ธนากรดิมาด
พลังอาสาสร้างสังคมที่เท่าเทียม

๑๐๕



วุฒิอาสาธนาคารสมอง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สืบสาน
และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้านขนมไทย
จากบรรพบุรุษมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

รวมทั้งการจัดตั้ง “จิปาตะภัณฑสถานคูบัว” จังหวัดราชบุรี วุฒิอาสาฯ ที่สืบเชื้อสายจากชาวไทย-ยวน มีแนวคิดที่จะอนุรักษ์ สืบทอด และฟื้นฟูศิลปและวัฒนธรรม ไทย-ยวน ไปยังรุ่นลูกหลาน โดยเก็บรวบรวมเครื่องมือเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน จัดแสดงหุ่นขี้ผึ้งตามแบบฉบับวิถีชีวิต ไทย-ยวน ส่งเสริมการทอผ้าของชาวไทย-ยวน ที่มีลวดลาย เป็นเอกลักษณ์ และเก็บสะสมผ้าโบราณไว้ในพิพิธภัณฑ์ ศูนย์ฝึกกีฬามวยไทย จังหวัดสุรินทร์ วุฒิอาสาฯ ได้ตั้งค่ายฝึก กีฬามวยไทย ก.เกร็ดศิลา ทำหน้าที่กำกับ ดูแล ประสานเครือข่าย

และประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อฝึกสอนกีฬามวยไทยแก่ เยาวชนรุ่นหลังที่สนใจทั้งหญิงและชาย ป้องกันเยาวชนให้ ห่างไกลจากยาเสพติด และเป็นการอนุรักษ์ศิลปะแม่ไม้มวยไทย

โครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและการแสดงท้องถิ่น จังหวัดยะลา วุฒิอาสาฯ ถ่ายทอดการแสดงศิลปะการละเล่น พื้นบ้านของชาวมุสลิม เพื่ออนุรักษ์และสืบทอดไว้ไม่ให้สูญหาย โดยสอนให้กับเด็กนักเรียนและเยาวชนตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงมัธยมศึกษา ทั้งที่อยู่ในและนอกพื้นที่ รวมทั้งประชาชน ที่สนใจทั่วไปโดยไม่คิดค่าบริการใด ๆ ทั้งสิ้น



มูลนิธิสาธนาкарสมอง จังหวัดราชบุรี สืบทอด อนุรักษ์ และฟื้นฟูศิลปะไทย-ยวน
ในรูปแบบของการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ “จิปาถะภณท์สถานคูปว”



**วุฒิสภาธนาคารสมอง
จังหวัดสุรินทร์ อนุรักษ์และ
สืบทอดกีฬามวยไทย
โดยจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬามวยไทย
ก.เกร็ดศิลา จังหวัดสุรินทร์**

ตลอดจนยังมีอีก ๒ กิจกรรม **ศิลปะปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชร** ที่วุฒิอาสาฯ มีบทบาทเป็นครูผู้สอนถ่ายทอดองค์ความรู้ทางเชิงช่างให้กับลูกศิษย์รุ่นใหม่ เพื่อสืบสานศิลปะปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชร ที่มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ให้อยู่คู่กับจังหวัดเพชรบุรีสืบไป โดยลดทอนของงานปูนปั้นส่วนใหญ่เป็นลายแบบประเพณีหรือลดทอนดั้งเดิม เช่น ลายกระหนก รูปเทพนมครึ่งตัว ตัวครุฑหัวสิงห์ สัตว์หิมพานต์

และลายดอกไม้ เป็นต้น และสิ่งประดิษฐ์ในขวดแก้ว จังหวัดสมุทรสงคราม ที่วัดอาสาฬห์ เป็นวิทยากรสาธิตการประดิษฐ์ ของตกแต่งและของที่ระลึก โดยการนำสิ่งของเล็ก ๆ ใส่ใน ขวดแก้วและประดับตกแต่งให้สวยงามเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น ภาพพระฉายาลักษณ์ ภาพพระ หรือภาพบุคคลที่เคารพนับถือ เป็นต้น สามารถสร้างงานสร้างอาชีพ และรายได้ให้กับคน ในชุมชนและผู้สนใจทั่วไป



วุฒิอาสานาคารสมอง จังหวัดสมุทรสงคราม
อนุรักษ์และถ่ายทอดองค์ความรู้
การจัดทำสิ่งประดิษฐ์ในขวดแก้ว



วุฒิอาสานาคารสมอง จังหวัดเพชรบุรี
อนุรักษ์และถ่ายทอดองค์ความรู้ศิลปะปูนปั้น

นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับโลก โดยวุฒิสภาฯ จังหวัดสุรินทร์ ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศที่ไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยให้กับสังคมโลกได้รับทราบ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน อาทิ การนำชาวต่างชาติมาร่วมสอนภาษาอังกฤษและเขมร การร่วมประชุมนานาชาติ ครั้งที่ ๑๒ เรื่อง “Southeast Asian Cultural Values : Culture of Peace” ในปี ๒๕๕๙

มีผู้เข้าร่วมประชุมจาก ๑๕ ประเทศ และการประชุมนานาชาติ ครั้งที่ ๑๓ เรื่อง “Southeast Asian Cultural Values, Preservation in Community Spirit” ในปี ๒๕๖๐ ซึ่งวุฒิสภาฯ ได้นำเสนอเรื่องวัฒนธรรมของชาวเขมรถิ่นไทย สุรินทร์เกี่ยวกับวิถีชีวิตและยารักษาโรค และประเพณี การเซ่นไหว้วิญญาณบรรพบุรุษแซนโฌนตา อันเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักแก่อารยประเทศมากยิ่งขึ้น



วุฒิสภาฯ ราชอาณาจักรมอง จังหวัดสุรินทร์
สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ด้านวิชาการและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
โดยเข้าร่วมประชุมระดับนานาชาติ
ณ ประเทศกัมพูชา ปี ๒๕๖๐



❖ **ด้านการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยวุฒิสภาฯ ดำเนินโครงการร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชน อาทิ **โครงการฝายมีชีวิต** จังหวัดนครศรีธรรมราช วุฒิสภาฯ มีบทบาทเป็นวิทยากรกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างนวัตกรรมการจัดการน้ำโดยชุมชนขึ้น ด้วยการให้ชุมชนนำวัสดุอุปกรณ์และร่วมลงทุนลงแรงในการก่อสร้างฝายมีชีวิต ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้การคืนความหลากหลายทางชีวภาพสู่แหล่งน้ำผ่านเวทีประชาเข้าใจ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล และปัญหาของชุมชน ทั้งเรื่องดิน น้ำ และป่า รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา และความต้องการของชุมชน ทำให้เกิดแผนการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ตัวอย่างผลงานวุฒิสภาธนาคารสมอง

ดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม



วุฒิสภาธนาคารสมอง
จังหวัดนครศรีธรรมราช
ร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่
จัดทำฝายมีชีวิต เพื่อแก้ปัญหา
การขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
และน้ำท่วมในฤดูฝน

วุฒิสภาธนาคารสมอง
จังหวัดนครราชสีมา
สอนวิธีการจัดทำฝายมีชีวิต
แก่ประชาชน



การพัฒนาสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำบางปะกงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จังหวัดฉะเชิงเทรา วุฒิสภาฯ ชมรมลำพูบ้านโพธิ์ ดำเนินงานร่วมกับคนในชุมชนบ้านโพธิ์ และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ส่งเสริมการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรลุ่มน้ำบางปะกงอย่างยั่งยืน เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ “ห้องเรียนต้นจาก” เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาการนำต้นจากมาต่อยอดเพิ่มมูลค่าให้กับผู้สนใจ

การจัดกิจกรรมพัฒนาตลาดเก่า (ตลาดสนามจันทร์) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์โดยจัดแสดงประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต อุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องใช้ต่าง ๆ ของคนบ้านโพธิ์ในอดีต ส่งผลให้คนในชุมชนตระหนัก และเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชมและเรียนรู้เป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับคนในชุมชนอย่างยั่งยืน



วุฒิสภาธนาคารสมองภาคตะวันออก ดำเนินกิจกรรม
การอนุรักษ์แม่น้ำบางปะกงสายน้ำแห่งชีวิต
จังหวัดฉะเชิงเทรา

❖ **ด้านการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้** วุฒิสภาฯ มีบทบาทเป็นผู้ประสานเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชน กระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมหนุนเสริมการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ อาทิ **ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง** บ้านทุ่งไต่หะย๊ะ จังหวัดพัทลุง โดยวุฒิสภาฯ เป็นผู้จัดประกายและหนุนเสริมในกระบวนการ

• ทำแผนชุมชนและรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย ยึดหลักให้คนในชุมชนคิดเอง ทำเอง บริหารจัดการตนเอง ทำให้การขับเคลื่อนงานในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ชุมชนบ้านทุ่งไต่หะย๊ะสามารถสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น เกิดกลุ่มอาชีพ ๑๑ กลุ่ม ส่งเสริมการสร้างชุมชนสันติสุข ๙ ดี และส่งเสริมการรักษาสุขภาพภายในชุมชน เป็นต้น

ตัวอย่างผลงานวุฒิสภาฯ ณาการสมองด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้



วุฒิสภาฯ ณาการสมอง จังหวัดพัทลุง ดำเนินกิจกรรมชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และพัฒนาชุมชนให้เติบโตอย่างยั่งยืน ณ บ้านทุ่งไต่หะย๊ะ จังหวัดพัทลุง



การสร้างเครือข่ายยุทธธรรมชุมชนบ้านแม่ข้าวต้ม จังหวัดเชียงราย โดยวุฒิสภาฯ เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ในการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายยุทธธรรมชุมชน คอยใกล้ชิด ปรึกษาหารือในชุมชนเพื่อให้ผู้กระทำได้ตกลงกันได้ก่อนถึง การฟ้องร้องในชั้นศาล และการสร้างความมั่นคงในพื้นที่ บ้านห้วยหินลาด จังหวัดเชียงราย โดยวุฒิสภาฯ ร่วมดำเนินงาน กับภาคีเครือข่ายในพื้นที่พัฒนาเชิงประเด็นความมั่นคง ในพื้นที่ชายแดน ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และ เชียงราย ส่งผลให้เกิดการบูรณาการการทำงานของหน่วยงาน และเครือข่ายในระดับพื้นที่ สามารถแก้ไขปัญหาเสถียร ดินในชุมชนมีอาชีพที่มั่นคง และมีสุขภาพอนามัยที่ดีและ คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น



นอกจากนี้ มพท. ร่วมกับ สสช. และเครือข่ายวุฒิสภา ธารณาการสมองภาคตะวันออกเฉียงใต้ ๘ จังหวัด (จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว) ขับเคลื่อน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับพื้นที่ โดยดำเนินการนำร่อง ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา : ฉะเชิงเทราเมืองยั่งยืน” (SDGs Lab) เพื่อส่งเสริมการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดผล เป็นรูปธรรมในระดับพื้นที่ ขยายผลและต่อยอดการดำเนินงาน ของวุฒิสภาฯ และภาคีเครือข่าย ให้สามารถยกระดับเป็น เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน เกิดภาคีความร่วมมือเป็นหุ้นส่วน การพัฒนาที่เข้มแข็ง โดยได้ดำเนินการในมิติต่าง ๆ ได้แก่

การพัฒนาทักษะภาษาไทยให้แก่กลุ่มเด็กนักเรียนที่มีปัญหา อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ในทุกระดับชั้น การอนุรักษ์ลุ่มน้ำ บางปะกง เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์วิถีชีวิตดั้งเดิมให้ดำเนินไปพร้อมกับการพัฒนาทาง เศรษฐกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืน โรงเรียนธนาคารต้นไม้ เพื่อเรียนรู้ธรรมชาติและปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่ป่า การปฏิรูป ระบบเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม อาทิ ผู้ยากไร้ ผู้ไร้ที่พึ่ง ผู้ติดเชื้อ HIV ผู้สูงวัย และผู้ไร้สถานะทางทะเบียนราษฎร การท่องเที่ยวชุมชน วิถีตะวันออก พัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนวิถีเกษตรกรรมยั่งยืน ส่งเสริม การเกษตรอินทรีย์และเกษตรกรรมยั่งยืน ธรรมนูญตำบลน่าอยู่ ขับเคลื่อนการสร้างตำบลน่าอยู่โดยจัดทำธรรมนูญตำบล ๘ รือ ครอบคลุมการพัฒนาอาชีพ รายได้ การจัดการสิ่งแวดล้อม สุขภาพ สวัสดิการชุมชน และสิ่งแวดล้อม เครือข่าย ภาคตะวันออกเฉียงใต้ ประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ที่ยั่งยืนระดับภูมิภาคใน ๘ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียง



ผลลัพธ์ เกิดแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงใต้สู่ความยั่งยืน “วิถีตะวันออก วิถีแห่งความสุข” โดยมีประเด็นการพัฒนาร่วม ๕ แนวทาง ได้แก่ การพัฒนา บันฐานทรัพยากร การเป็นศูนย์กลางอาหารปลอดภัย การพัฒนา เมืองน่าอยู่ การท่องเที่ยวโดยชุมชน และการเรียนรู้บนฐาน ชุมชน







แนวทางการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกสู่ความยั่งยืน “วิถีตะวันออก วิถีแห่งความสุข”



การขับเคลื่อนงานของวุฒิสภา
จ.ฉะเชิงเทรา และเครือข่าย

- การปฏิรูประบบเพื่อรองรับสังคมสูงวัย : คนแปดริ้ว ไม่ทอดทิ้งกัน
- การพัฒนาทักษะภาษาไทย
- การอนุรักษ์ลุ่มน้ำบางปะกง
- โรงเรียนธนาคารต้นไม้
- วิถีเกษตรกรรมยั่งยืน
- โครงการตะวันยิ้มสืบสานชุมชนตะวันออก ห้วยรากบางปะกง
- ธรรมนูญตำบลน่าอยู่
- เครือข่ายภาคตะวันออกยั่งยืน

การพัฒนาฐานทรัพยากร

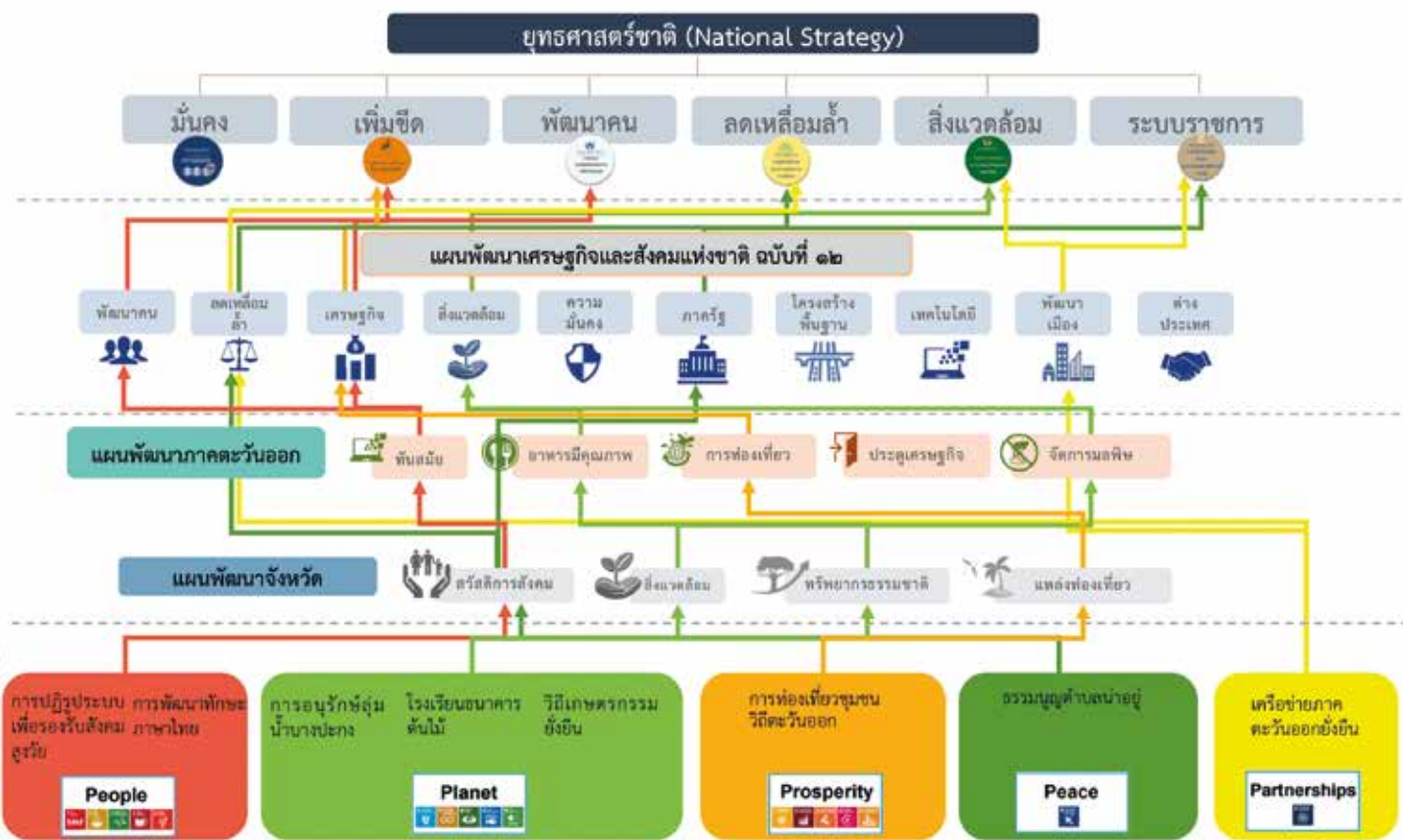


แผนระดับ ๑

แผนระดับ ๒

แผนระดับ ๓

การขับเคลื่อนงาน
ของวุฒิสภา
จ.ฉะเชิงเทรา
และเครือข่าย



❖ ร่วมระดมความเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาประเทศ

● การระดมความเห็นต่อทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒



สศช. ได้เชิญคณะกรรมการมูลนิธิพัฒนาไท คณะอนุกรรมการอำนวยการธนาคารสมอง และวุฒิสภา ธนาคารสมองทั่วประเทศ เข้าร่วมการประชุมระดมความคิดเห็น ต่อทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) จำนวนทั้งสิ้น ๕๓ คน ซึ่งได้เสนอความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ในหลากหลายประเด็น โดย สศช. ได้นำความคิดเห็นที่ได้รับมา ประมวลผลรวมกันทั้งประเทศ เพื่อปรับปรุงร่างทิศทางแผน พัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง เพื่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติและทุกพื้นที่อย่างยั่งยืน

จากนั้นนำเสนอต่อสาธารณชนในการประชุมประจำปี ๒๕๕๘ ของ สศช. และรวบรวมความเห็นสังเคราะห์เป็น “ทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒” เสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วจึงจัดทำรายละเอียดของ ยุทธศาสตร์การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และหารือ กับภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องอีกครั้งหนึ่ง และนำเสนอต่อ สาธารณชนในการประชุมประจำปี ๒๕๕๙ ของ สศช. และ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศใช้ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙

● การระดมความคิดเห็นต่อกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓



สศช. มีภารกิจหลักในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เพื่อให้สามารถประกาศใช้อย่างเป็นทางการในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยวุฒิสภาธนาคารสมองมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นต่อกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำประสบการณ์ความเชี่ยวชาญของวุฒิสภาฯ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ให้สำเร็จผลอย่างมีประสิทธิภาพ





การเชื่อมโยงเครือข่ายธนาคารสมอง และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

การเชื่อมโยงเครือข่ายธนาคารสมอง

ตั้งแต่เริ่มดำเนินงานธนาคารสมองเมื่อปี ๒๕๔๓ สศช. ได้ทำหน้าที่หน่วยทะเบียนกลางของธนาคารสมอง และประสานเชื่อมโยงกับองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้วุฒิสภาธนาคารสมองเข้าไปช่วยหนุนเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่ง สศช. ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ ร่วมกับภาคีเครือข่ายการพัฒนาต่าง ๆ ขณะเดียวกันได้จัดการประชุมสัมมนาเพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่วุฒิสภาฯ เป็นระยะ ๆ โดยแต่ละครั้งจะเน้นประเด็นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในช่วงเวลานั้น ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้วุฒิสภาฯ ในแต่ละจังหวัดได้มีโอกาสปรึกษาหารือเพื่อการทำงานพัฒนาชุมชนร่วมกัน โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการ ดังนี้



❖ สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับองค์กรภาครัฐและเอกชน โดย สศช. ได้ทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศ ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีวุฒิสภาฯ อยู่ในพื้นที่เป็นระยะ ๆ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับบริการและเครือข่ายของธนาคารสมองที่สามารถเข้าไปช่วยสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในแต่ละจังหวัด โดยส่งทำเนียบวุฒิสภาฯ ในพื้นที่ซึ่งแยกตามประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และภูมิลำเนาให้แก่หน่วยงานที่ต้องการใช้บริการ โดยในปัจจุบันมีวุฒิสภาฯ จำนวนมากที่ได้รับการแต่งตั้งจากจังหวัดให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษาในเรื่องที่เชี่ยวชาญในคณะกรรมการ หรือคณะทำงานต่าง ๆ





- ♦ สนับสนุนการขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาการ
สมองร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ
 - จัดประชุมกลุ่มเฉพาะ กลุ่มวุฒิสภาฯ ที่จัด
แบ่งตามความเชี่ยวชาญนั้น ได้มีการจัดประชุมเฉพาะกลุ่ม
 - : เพื่อกำหนดแผนการดำเนินงานร่วมกันตามความสนใจ เช่น
 - : กลุ่มด้านการแพทย์และสาธารณสุข และกลุ่มด้านการศึกษา
 - : เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้จัดการศึกษาดูงานในพื้นที่ เพื่อสนับสนุน
 - : การทำงานของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ต่อไป



การสัมมนาวุฒิสภาการสมอง
ด้านการศึกษ กรุงเทพฯ ปี ๒๕๔๕





การประชุมเพื่ออาสาสมัครชมกลุ่มสุขภาพ
กรุงเทพฯ ปี ๒๕๕๗



୧୫୩



วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดนครศรีธรรมราช
จัดประชุมร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ
เพื่อขับเคลื่อนงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม



วุฒิสภาธนาคารสมอง กรุงเทพมหานคร จัดประชุม เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ



วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดนนทบุรี
จัดประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน
ร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ



วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดอุดรดิตถ์ เยือน สศช.
เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดแนวทาง
การดำเนินงานร่วมกัน

• วุฒิสภาฯ ยังมีการดำเนินงานร่วมกับ
วุฒิสภาฯ ในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น เช่น
วุฒิสภาฯ จังหวัดลำพูน ดำเนินงาน “หมู่บ้านยามชายแดน
ภายใต้โครงการหมู่บ้านยามชายแดนอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ” ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก
น่าน และอุดรดิตถ์ เพื่อสร้างความชุ่มชื้นในพื้นที่ โดยการปลูกป่า

: และสร้างฝายชะลอน้ำ นำไปสู่การเป็นแหล่งอาหารและแหล่งน้ำ
ในการอุปโภค บริโภค รวมทั้งส่งเสริมการประกอบอาชีพ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
อย่างยั่งยืน ตลอดจนการพัฒนาหมู่บ้านเพื่อความมั่นคงและ
ปลอดภัย ช่วยให้ชุมชนเกิดความรักและสามัคคี มีความเป็น
ปึกแผ่น มั่นคง และเข้มแข็ง เป็นต้น

ตัวอย่างผลงานวุฒิสภาธนาคารสมองด้านความมั่นคง



| วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดลำพูน ดำเนินโครงการหมู่บ้านยามชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตัวอย่างผลงานวุฒิสภาสภาคารสมองทำงานร่วมกับจังหวัดอื่น ๆ

วุฒิสภาสภาคารสมอง จังหวัดลำพูน ดำเนินงานร่วมกับ
ภาคีเครือข่าย จังหวัดเชียงใหม่ ในการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
ในระดับพื้นที่ นำไปสู่การสร้าง ความมั่นคงในระดับพื้นที่
ปี ๒๕๖๐



● จัดประชุมวุฒิสภาสภาคารสมองระดับภาค
ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประชุมวุฒิสภาสภาคารสมอง
ระดับภาค เพื่อเชื่อมโยงการทำงานระหว่างวุฒิสภาฯ
และภาคีเครือข่ายจากทุกภาคส่วน รวมทั้งการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้แนวทางการดำเนินงานร่วมกัน ตลอดจนถ่ายทอด
องค์ความรู้ในการขับเคลื่อนงานที่สอดคล้องกับแนวทาง
การพัฒนาของประเทศ



การสัมมนาผู้นำอาสาสมัครสมองภาคใต้ จังหวัดสงขลา ปี ๒๕๔๕



การสัมมนาวิสาขาสถาบันการสมองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๔๕



การประชุมงานวิชาการ
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล กรุงเทพมหานคร
ปี ๒๕๔๕

การประชุมงานวิชาการ
ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๔๕





การประชุมเชิงปฏิบัติการการระดมความเห็น
เพื่อกำหนดรูปแบบ/แนวทางการจัดประชุมวุฒิสภา
ระดับภาค กรุงเทพมหานคร ปี ๒๕๕๖





● จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การสร้างเครือข่ายและกระบวนการเรียนรู้ของวุฒิสภาในการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ระดับภาค ใน 4 ภาค และกรุงเทพมหานครในปี ๒๕๕๔ เพื่อสร้างเครือข่ายให้แก่วุฒิสภาฯ ในจังหวัดและภูมิภาคต่าง ๆ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และระดมความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อร่วมแก้ไขปัญหาในพื้นที่ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และบริบทภูมิสังคมในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม



การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การสร้างเครือข่ายและกระบวนการเรียนรู้ของวุฒิสภาธนาคารสมอง
ในการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” กรุงเทพมหานคร ปี ๒๕๕๔

● จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ “รวมพลังวุฒิสภา
ธนาคารสมองระดับภูมิภาค ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ระดับภาค ใน
๕ ภูมิภาค ในปี ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓ เพื่อบูรณาการและเชื่อมโยง
การขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ ร่วมกับภาคีเครือข่าย
จากทุกภาคส่วน ระดมความคิดเห็นในการกำหนดแนวทาง
การขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของวุฒิสภาฯ ระดับจังหวัด
หรือกลุ่มจังหวัด และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการขับเคลื่อน
งานของวุฒิสภาฯ ที่สำเร็จเป็นรูปธรรมต่อสาธารณชน

สำหรับรูปแบบการจัดประชุมดังกล่าว ได้มี **การจัดเวที
เสวนา** ชี้แจงประเด็นสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาฯ
รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนา
ของวุฒิสภาฯ แต่ละจังหวัดที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ
และแผนพัฒนาฯ อันนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาส
และความเสมอภาคทางสังคม ส่งผลให้คนในชุมชน สังคม
มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน รวมทั้งการ**แบ่งกลุ่มระดม
ความคิดเห็น** เพื่อกำหนดแนวทางส่งเสริมการทำงานแบบ
บูรณาการของวุฒิสภาฯ กับภาคีเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม
นอกจากนี้ ยังมีการ**จัดนิทรรศการ** นำเสนอผลการดำเนินงาน
ของวุฒิสภาฯ ของแต่ละจังหวัดร่วมกับภาคีเครือข่าย และ
การศึกษาดูงานในพื้นที่



การประชุม “รวมพลังวุฒิสภาสาธารณคารสมองภาคใต้
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศบนหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง” จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี ๒๕๖๒



การประชุม “รวมพลังวุฒิสภาคารสมองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
จังหวัดสุรินทร์ ปี ๒๕๖๒



การประชุม “รวมพลังวุฒิสภาธนาคารสมองภาคกลาง ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๖๓



การประชุม “รวมพลังวุฒิสภาคารมสองภาคกลาง ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๖๓



การประชุม “ร่วมพลังวุฒิสภาคารมสองภาคเหนือ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จังหวัดเชียงราย ปี ๒๕๖๓

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ตลอดระยะเวลา ๒๐ ปีที่ สศช. ทำหน้าที่หน่วยทะเบียนกลางของธนาคารสมอง ได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้วุฒิสภาฯ เป็นที่รู้จักมากขึ้น และมีผู้เกษียณอายุจากภาคราชการและเอกชน รวมทั้งผู้ทรงภูมิปัญญาในท้องถิ่น ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ และมีความพร้อมมาสมัครเป็นวุฒิสภาฯ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพื่อเชิญชวนให้หน่วยงาน องค์กร และชุมชนต่าง ๆ เข้ามาขอรับความช่วยเหลือจากธนาคารสมองมากยิ่งขึ้น

ขณะเดียวกัน สศช. และวุฒิสภาฯ ตระหนักดีว่า ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของวุฒิสภาฯ แต่ละท่าน ซึ่งมีอยู่หลากหลายถึง ๒๑ สาขา นับเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่ายิ่งที่วุฒิสภาฯ ทุกท่านได้สั่งสมมาเป็นเวลายาวนาน ควรที่จะมีการถ่ายทอดสู่สาธารณชน เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต และการพัฒนางานในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในที่สุด อันจะส่งผลให้ทุกภาคส่วนน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงเป็นผู้ให้กำเนิดธนาคารสมอง

จึงได้มีการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ควบคู่กับการดำเนินงานของธนาคารสมอง โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ

❖ จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และรับสมัคร “วุฒิสภาธนาคารสมอง” ในงานโครงการเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพของข้าราชการ ของสำนักงาน ก.พ. เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานของวุฒิสภาธนาคารสมองให้กับข้าราชการที่จะเกษียณอายุราชการที่เข้าร่วมประชุมจำนวน ๙๐๐ คน โดยจัดบอร์ดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของวุฒิสภาฯ อาทิ การให้ข้อมูลความเป็นมาและคุณสมบัติของวุฒิสภาฯ อาทิ แจกเอกสาร คู่มือ และแผ่นพับ จากผลการดำเนินงานดังกล่าว ส่งผลให้มีผู้สมัครเป็นวุฒิสภาฯ เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง



สศช. และมูลนิธิพัฒนาไท จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และรับสมัครวุฒิสภาฯ ในงานที่จัดให้ผู้เกษียณอายุของสำนักงาน ก.พ.





❖ การจัดทำสื่อเผยแพร่การดำเนินงานและ
ประชาสัมพันธ์ ได้ใช้สื่อในการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ
อย่างผสมผสาน ดังนี้

- สื่อที่ สศช. และวุฒิสภาฯ ร่วมกันจัดทำ

ในช่วง ๑๐ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๕๕) จัดทำ
สื่อเผยแพร่ในรูปแบบของจดหมายข่าว ที่เน้นการรายงาน
ความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ และยังได้ร่วม
กับกรมประชาสัมพันธ์ และวุฒิสภาฯ จัดทำรายการวิทยุ
“ธนาการสมองของคนไทย” เผยแพร่ทางสถานีวิทยุ
กระจายเสียงแห่งประเทศไทย เพื่อเผยแพร่และรวบรวม
องค์ความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ของวุฒิสภาฯ แต่ละท่าน
รวมจำนวน ๒๙๐ ตอน และได้รวบรวมจัดพิมพ์เป็นหนังสือ
ไว้ด้วย

ต่อมาได้ปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบของ
จุลสารธนาการสมอง (พ.ศ. ๒๕๕๖-ปัจจุบัน) ที่นอกจาก
จะเน้นการรายงานผลการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ ต่อ
สาธารณชนแล้ว ยังได้เสนอตัวอย่างการขับเคลื่อนงานที่

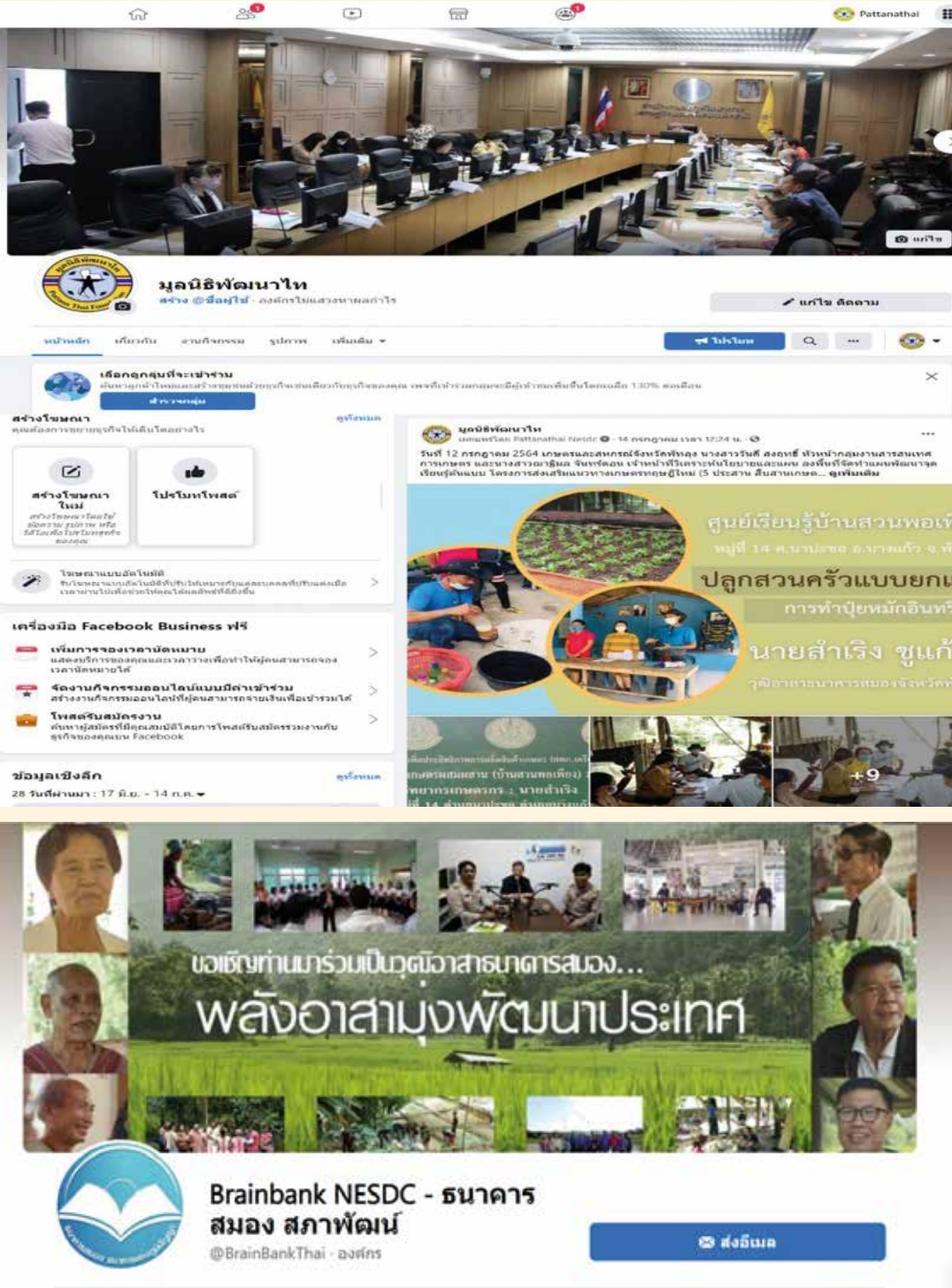




สศช. ไปทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย รวมทั้งเพิ่มเนื้อหาด้านองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ทักษะ และเพิ่มศักยภาพให้วุฒิอาสาฯ ได้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
 พร้อมกันนี้ยังได้จัดทำแผ่นพับ หนังสือรวบรวมองค์ความรู้ของวุฒิอาสาฯ และหนังสือที่จัดทำในโอกาสมหามงคลที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา และในโอกาส รัตนาคารสมองครบรอบ ๑๐ ปี และ ๑๕ ปี การจัดทำวีดิทัศน์ และการจัดนิทรรศการ ในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น



ปัจจุบัน สศช. ได้เพิ่มช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ของ สศช. www.nesdc.go.th เฟซบุ๊กธนาคารสมอง เฟซบุ๊กมูลนิธิพัฒนาไท ซึ่งสามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทันสถานการณ์



- สื่อที่วุฒิสภา จัดทำเอง วุฒิสภา หลายจังหวัดได้จัดทำรายการทางสถานีวิทยุ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง อาทิ นครศรีธรรมราช ราชบุรี สตูล สุราษฎร์ธานี เพชรบุรี สุรินทร์ และพะเยา



จังหวัดสุรินทร์



จังหวัดนครศรีธรรมราช



จังหวัดสตูล



จังหวัดสุราษฎร์ธานี



จังหวัดพัทลุง

❖ การแถลงข่าวผลการดำเนินงานของวุฒิสภาศาลาการสมอต่อสื่อมวลชน



การแถลงข่าวผลการดำเนินงานของวุฒิสภาศาลาการสมอ ณ สศช. กรุงเทพฯ ปี ๒๕๔๕



การประชุมเชิงปฏิบัติการ
วุฒิสภาฯ สนองตอบการประชาสัมพันธ์
งานธนาคารสมอง เพื่อการเผยแพร่ขยายผล
ปี ๒๕๕๗

การสัมมนาเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง



สศช. ร่วมกับมูลนิธิพัฒนาไท และวุฒิสภาธนาคารสมอง จัดการสัมมนาเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในโอกาสการจัดตั้งธนาคารสมองครบรอบ ๑๐ ปี และ ๑๕ ปี เพื่อเทิดพระเกียรติที่พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสในการจัดตั้งธนาคารสมอง รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาธนาคารสมองตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาให้กับสาธารณชนได้รับทราบอย่างกว้างขวาง



การสัมมนาเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
ในโอกาสการจัดตั้งธนาคารสมอง ครบรอบ ๑๐ ปี ในปี ๒๕๕๕



การสัมมนาเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ พระบรมราช
ชนนีพันปีหลวง ในโอกาส
การจัดตั้งธนาคารสมอง
ครบรอบ ๑๕ ปี ในปี ๒๕๖๐





ส่วนที่ ๔



บทสรุปและก้าวต่อไป
ของธนาคารสมอง



❖ วิเคราะห์รูปแบบการดำเนินงานจากอดีตถึงปัจจุบัน

และบริบทของแต่ละพื้นที่ อาทิ การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การประกอบอาชีพที่มั่นคง รวมทั้งการส่งเสริมหลักศีลธรรม จริยธรรม และจิตใจที่เอื้ออาทรในการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกัน ของคนในสังคมด้วยความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ควบคู่กับ การอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และการดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน อันจะ นำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนให้สามารถ พึ่งพาตนเอง ซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันให้กับชุมชนและประเทศ ในทุกด้านให้มีความสมดุลและยั่งยืน



- เกิดความรู้สึกลึกภาคภูมิใจที่ตนเองยังมีคุณค่า ไม่เป็นภาระต่อ
- สังคม สามารถสร้างประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติ
- โดยวุฒิสภาฯ เป็นกลไกสำคัญที่มีส่วนช่วยในการพัฒนา
- ประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม



❖ ปัจจัยความสำเร็จ

การดำเนินงานของวุฒิสภาฯ ที่ผ่านมา มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพและรายได้ในชุมชน มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้อยู่คู่กับสังคมไทย และการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ คือ วุฒิสภาฯ เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในหลากหลายสาขาอาชีพ และเป็นผู้ทรงภูมิปัญญาในระดับท้องถิ่น ได้กระจายอยู่ทั่วทุกจังหวัด

- ของประเทศ จึงสามารถทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา พี่เลี้ยง และ
- วิทยากร ถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์
- มาเสริมการทำงานของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ได้อย่างมี
- ประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการทำงาน
- ระหว่างชุมชน องค์กร และหน่วยงานทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ
- และตำบล โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างเป็น
- รูปธรรม นอกจากนี้ วุฒิสภาฯ ยังเป็นผู้มีความเสียสละ มุ่งมั่น
- และอุทิศตนเพื่อพัฒนาสังคมและประเทศโดยไม่หวังผลตอบแทน
- ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนรุ่นใหม่ในการดำเนินชีวิตและ
- การทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม



❖ สำหรับปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน และการแก้ไขปัญหามีดังนี้

- เนื่องจากวุฒิสภาฯ เป็นผู้สูงอายุ มีข้อจำกัดด้านสุขภาพ ทำให้การประสานงานไม่ต่อเนื่อง สศช. แก้ไขปัญหาโดยเป็นหน่วยงานกลางในการประสานเชื่อมโยงระหว่างวุฒิสภาฯ และผู้ที่ขอรับความช่วยเหลือ ช่วยให้การประสานงานเรียบร้อย ราบรื่น

- หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในบางพื้นที่ ยังไม่ทราบว่าวุฒิสภาฯ เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนา ซึ่งพร้อมที่จะใช้ความรู้และประสบการณ์ในการหนุนเสริมงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ สศช. ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์บทบาทและภารกิจของวุฒิสภาฯ ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และ อปท. อย่างต่อเนื่อง อาทิ การส่งรายชื่อวุฒิสภาฯ ความรู้และความเชี่ยวชาญของสมาชิกวุฒิสภาฯ ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ การจัดทำสรุปผลการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ และเผยแพร่ผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น จุลสาร หนังสือ และเว็บไซต์ สศช. และ มพท. เป็นต้น เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ ที่สำเร็จและเป็นรูปธรรมให้สาธารณชนรับทราบอย่างกว้างขวาง

- วุฒิสภาฯ สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่ในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือทำให้มีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกิดขึ้น อาทิ ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ค่าที่พัก โดยในระยะที่ผ่านมา สศช. ได้ประสานกับหน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือ เพื่ออำนวยความสะดวกตามความเหมาะสมให้กับวุฒิสภาฯ หากหน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือสามารถทำตามแนวทางนี้ได้ จะช่วยลดปัญหาเรื่องภาระค่าใช้จ่ายของวุฒิสภาฯ

ก้าวต่อไปของธนาคารสมอง

การขับเคลื่อนงานธนาคารสมองในระยะต่อไป สศช. ยังคงให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนการปฏิรูปประเทศ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สนับสนุนการเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายการพัฒนาจากทุกภาคส่วน และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ธนาคารสมอง บทบาท และผลงานของวุฒิสภาฯ ให้เป็นที่รู้จักต่อสาธารณชนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีความทันสมัย ดังนี้

- ❖ การสร้าง ขยาย และเชื่อมโยงเครือข่ายภาคประชาสังคมที่หลากหลายในพื้นที่ และกลุ่มพลังจิตอาสา อย่างเข้มแข็งและเป็นหนึ่งเดียว ด้วยการเป็นตัวกลางในการประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มจิตอาสาผู้สูงอายุ ทั้งใน กรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เพื่อร่วมเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งเชิญชวนผู้เกษียณอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ สุขภาพดี และมีความพร้อม มาเป็นวุฒิสภาฯ และพลังอาสาสมัครพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศ และเป็นผู้จุดประกายรวบรวมพลังอาสาสมัครทุกกลุ่มในการพัฒนาประเทศแบบมีส่วนร่วม โดยธนาคารสมองจะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนงานร่วมกับภาคประชาสังคม และเครือข่ายการพัฒนาในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง





วุฒิสภา จังหวัดนนทบุรี เข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายกับหัวหน้าส่วนราชการ จังหวัดนนทบุรี
อาทิ เกษตรอำเภอ จังหวัดนนทบุรี ปี ๒๕๖๔



วุฒิสภา จังหวัดมุกดาหาร และชมรมผู้สูงอายุ
ศรีพัฒนามุกดาประเสริฐสามัคคี ร่วมกันเย็บหน้ากากอนามัย
เพื่อป้องกันโควิด-๑๙ มอบให้แก่คนในชุมชน ปี ๒๕๖๓

วุฒิสภา จังหวัดชุมพร เป็นประธานการประชุม
เครือข่ายธนาคารสมอง และชมรมคนรักสวี เพื่อติดตาม
ขับเคลื่อน และบริหารจัดการโครงการพัฒนาพื้นที่หนองใหญ่
ตามพระราชดำริ หรือ แก้มลิงหนองใหญ่ ปี ๒๕๖๕





วุฒิสภาฯ จังหวัดพัทลุง
เป็นผู้แทนในคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดพัทลุง
และให้ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาศักยภาพด้านคมนาคม
แก่สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดพัทลุง
ปี ๒๕๖๔

วุฒิสภาฯ จังหวัดปัตตานี
เข้าร่วมเป็นผู้แทนในคณะทำงานเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งสภาสันติสุขตำบล
ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)
ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๔





วุฒิสภา จังหวัดราชบุรี เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่อง “พิษภัยยาเสพติดและการแก้ไขกับตัวกระตุ้นและการจัดการ”
ให้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติ ปี ๒๕๖๔

❖ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน บนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเตรียมความพร้อมของคนและองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เท่าทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการพัฒนาประเทศและความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้แก่วุฒิสภาฯ และทุกภาคส่วน ได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และร่วมกันผลักดันให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังในทุกพื้นที่ของประเทศ

นอกจากนี้ จะต้องมีการสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาที่มีเป้าหมายร่วมกันของทุกภาคส่วน การค้นหาและสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่จะก่อให้เกิดแรงกระเพื่อมในการขับเคลื่อนการพัฒนาในชุมชนและกลุ่มคนอย่างต่อเนื่อง ที่ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ของคนในชุมชนให้เปลี่ยนแปลงกระบวนความคิด วิเคราะห์

วิธีปฏิบัติ และแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างค่อยเป็นค่อยไป จนเป็นวิถีชีวิต เพื่อให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

❖ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ธรรมาภิบาลผ่านกิจกรรม และสื่อที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง โดยการเข้าร่วมและจัดกิจกรรมกับภาคีเครือข่ายการพัฒนามากขึ้น เพิ่มช่องทางและความถี่ในการประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่และผลงานของวุฒิสภาฯ อย่างต่อเนื่อง โดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งสื่อดั้งเดิม อาทิ หนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อใหม่ที่ได้รับการนิยมนับปัจจุบัน อาทิ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งนี้ จะต้องพัฒนาระบบสารสนเทศที่ทันสมัย สามารถเข้าถึงได้ง่าย และเหมาะสมทุกช่วงวัย เพื่อให้สาธารณชนรับรู้ และเป็นเครือข่ายในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศ และวุฒิสภาฯ สามารถติดต่อกันได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เกิดเป็นพลังขับเคลื่อนที่เข้มแข็งและต่อเนื่อง

จุดประกายความคิด สร้างแนวคิดการทำงาน

จากเวทีการประชุมสัมมนาต่าง ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิ วุฒิสภาฯ และภาคีเครือข่ายการพัฒนา ได้มีการแสดงแนวคิด ความเห็น และอุดมการณ์ ในการดำเนินงานธนาคารสมองที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไปของธนาคารสมอง ดังต่อไปนี้



“ วุฒิสภาธนาคารสมองเป็นผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจิตอาสา เพียบพร้อมด้วยความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ เป็นหนึ่งในหุ้นส่วน การพัฒนาที่สำคัญ มีบทบาทเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงาน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ วุฒิสภาธนาคารสมอง ต้องพัฒนาองค์ความรู้ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยผสมผสานองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้สมัยใหม่ สอดคล้องกับวิถีชีวิตใหม่ ตามภูมิสังคมของความเป็นไทย จึงจะเป็นการสานต่อพลังอาสาที่สำคัญในการขับเคลื่อนสังคม และประเทศที่ยั่งยืนสืบไป ”

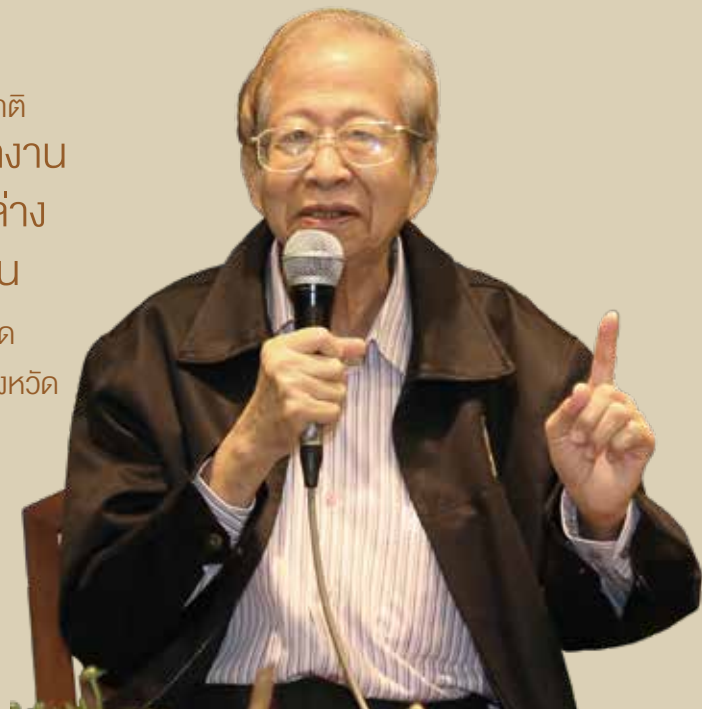
ดร.ปรเมธี วิมลศิริ

ประธานกรรมการมูลนิธิพัฒนาไท

“ ระบบการจัดทำแผนในปัจจุบันเป็นแบบ “น้ำตกกับน้ำพุ” น้ำตก คือ ระบบ Top Down ถ่ายระดับจากยุทธศาสตร์ชาติ มาเป็นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ สู่แผนภาค ส่วนการทำงานของวุฒิสภาฯ เป็น น้ำพุ คือ มาจากข้างล่าง จากแผนหมู่บ้าน แผนตำบล หรือแผนชุมชน มาสู่แผนอำเภอ แผนจังหวัด และมาสู่กลุ่มจังหวัด โดยแผนจากทั้ง ๒ ระดับ มาประสานเชื่อมโยงกันในระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด เพื่อให้ระบบการวางแผนนั้น ครอบคลุมในทุกมิติและครบวงจรมากขึ้น ”

พายุพ พยอมยงค์

กรรมการมูลนิธิพัฒนาไท





“ กุณทางสังคมเกิดจากความเชื่อมั่น ศรัทธา ไว้วางใจ ต่างตอบแทน
 ฟังฟังอิงกัน ประกอบด้วย ๓ E ได้แก่ Empathy ความเข้าใจกัน รับฟังความคิด
 แลกเปลี่ยนข้อมูล สะท้อนปัญหาซึ่งกันและกัน Empower การสร้างการมีส่วนร่วม
 ในการคิด การอ่าน และวางแผนการตัดสินใจของทุกฝ่าย เกิดเป็น
 “Group Genius” หรือ “สังคมแห่งความรู้” ขึ้นมา และ Engagement
 การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ
 ในฐานะที่เป็นเจ้าของกิจกรรมการพัฒนาอย่างแท้จริง
 ด้วยการยึดหลัก “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา”
 สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ”

ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์
 กรรมการมูลนิธิพัฒนาไท



“ วุฒิอาสาฯ หรือจิตอาสาอื่น ๆ นั้น
 ข้อดีของความเป็นอาสาสมัครคือ
 การที่ทำแล้วเราไม่ต้องเปลี่ยนแปลง
 สิ่งที่เราทำลงเป็นอยู่ ความเป็น
 วุฒิอาสาฯ หรือจิตอาสาอื่น
 ทำแล้วต้องมีความสุข
 ไม่ใช่ทำแล้วมีทุกข์ ”

กระชิต เข็มเฉลิม
 กรรมการมูลนิธิพัฒนาไท
 และวุฒิอาสาฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา

“ วุฒิสภาฯ เปรียบเสมือนยักษ์ไม่มีกระบอง
เพราะไม่มีอำนาจสั่งการในการทำงาน
ต้องอาศัยการทำงานแบบมีส่วนร่วม
กับภาคีเครือข่ายจึงจะมีประสิทธิภาพ ”

ดร.วิทยา เจียรพันธ์

ประธานวุฒิสภาฯ จังหวัดนนทบุรี



“ วุฒิสภาฯ ตลอดชีพ หมายถึง
ปราชญ์คนสูงวัยยังมีคุณค่า มีคุณภาพ
ต่อสังคม ประเทศไทย เราจะไม่ทำให้คนรุ่นเรา
เป็นภาระของใครมากเกินไป แต่จะทำให้มีคุณภาพ
มากขึ้น เป็นการช่วยประเทศชาติทางอ้อม ”

เจษฎา มิ่งสมร

วุฒิสภาฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา



“ ช่วงเวลาที่โลกเปลี่ยนแปลงสูง ต้องใช้พลังแห่งปัญญา
ร่วมกันสร้างสันติสุขสังคม วุฒิสภาธนาคารสมอง
เป็นส่วนหนึ่งของพลังแห่งปัญญา วุฒิสภาธนาคารสมอง
คือ คนที่นำประสบการณ์ในการทำงานและการดำเนินชีวิต
มาร่วมแบ่งปัน ร้อยเรียงร่วมกัน เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาสังคม
ชุมชน ให้ร่มเย็น ยั่งยืน เท้าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ”

พันเอก แพทย์หญิง สุมล นาคเฉลิม

วุฒิสภาฯ จังหวัดจันทบุรี



“ แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ เน้นการปฏิบัติตามแนว
เศรษฐกิจพอเพียงอย่างไม่หยุดยั้ง ยึดหลักความพอประมาณ
มีเหตุผล ใช้เทคโนโลยี อบรมคุณธรรมในจิตใจ
ส่งเสริมเรื่องพอกิน พออยู่ เน้นงานพัฒนา ศาสนา พัฒนาคน
ป่า พัฒนาดิน น้ำ ลม ไฟ จัดอาสาพัฒนาความสามัคคี
ความรู้พัฒนาอาชีพ กุณพัฒนาคบครอง ชีวิต สังคม
ความรักพัฒนาทุกสิ่งที่มีชีวิตอยู่ ”

พลอากาศโท สุกสิทธิ์ บุญเนา

ที่ปรึกษาวุฒิสภาฯ จังหวัดสระบุรี





“งานของวุฒิสภาฯ เป็นงานที่ทำเพื่อแผ่นดิน เพื่อส่วนรวม ไม่ได้ทำเพื่อตนเอง หลายท่านมีทักษะ มีความสามารถ หลายท่านถึงวัยพักผ่อนแล้ว แต่ท่านไม่ยอมพักผ่อน ยังมาช่วยกัน วุฒิสภาสารนาคารสมองจะได้ช่วยเหลือลูกหลาน และร่วมกับผู้แทนภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งรุ่นเด็ก รุ่นเยาว์ กลางคน มาช่วยกันผลักดันสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันด้วยความสามัคคี ประองคอง ภายใต้ระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ”

นิวัติ น้อยผาง

รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน



“จากเดิมทำงานตามคำสั่งโดยที่ไม่มีโอกาสคิดเอง แต่จากการได้รับคำแนะนำ และองค์ความรู้จากวุฒิสภาฯ ว่า ชุมชนควรรู้จักจัดการตนเอง ไม่ต้องรอความช่วยเหลือ จากภาครัฐ ชุมชนจึงเริ่มจัดการตนเองในเรื่อง เช่น การจัดเก็บข้อมูล การจัดทำแผนชุมชน ต่อมาเมื่อภาครัฐ มองเห็นศักยภาพของพื้นที่ จึงให้การสนับสนุน การขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง ”

ทวี เสนแก้ว

ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ ตำบลโคกสัก
และวุฒิสภาฯ จังหวัดพัทลุง



“ถ้าฉันยังเป็นวุฒิสภาธนาคารสมอง ทุกคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่
ของฉันต้องมีความสุข”

“การพัฒนาชุมชนต้องทำด้วยจิตอาสา เสริมด้วยปัญญา และลงมือทำ”

“เราต้องรู้ รัก สามัคคี มีจิตอาสา เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และพึ่งพาตนเองให้ได้”

“ใช้ความสุขเป็นเป้าหมาย โดยใช้คุณธรรมและความดีควบคู่กับ
ความรู้ความสามารถ ใครเก่งเรื่องไหนก็ให้ทำเรื่องนั้น”

“สูงเท่ากันแต่คุณค่าต่างกัน วัดค่าของคนวัดที่การทำงาน วัดผลของงาน
วัดที่ความประณีต วัดการศึกษาวัดที่การแสดงความคิด วัดปราชญ์
บัณฑิตวัดที่ความนิ่งของอารมณ์ ”

นายสิวโรต จิตนิยม
ประธานสถาบันการเงินชุมชน ตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี



“จุดเด่นสำคัญที่ทำให้วิสาหกิจชุมชนแม่ทาออร์แกนิก
ประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืน คือ การนำจุดแข็งของ
คนแต่ละรุ่นมาผนวกกรรวมเข้าด้วยกัน เน้นขับเคลื่อนงาน
เพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน เช่น วุฒิสภาฯ ซึ่งเป็นคนรุ่นเก่า
ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาในการปลูกและผลิต
ส่วนคนรุ่นใหม่ ใช้ความรู้ในการทำการตลาด
และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหนุนเสริม
ให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นต้น ”

อภิศักดิ์ กำเพ็ญ
Young Smart Farmer
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนคนแม่ทา จังหวัดเชียงใหม่



ส่วนที่ ๕



สำนักในพระมหากฤษฎาธิคุณของ
สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง





สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง

“...ข้าพเจ้าโชคดีที่ได้มีโอกาสตามเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงเยี่ยมราษฎรทั่วประเทศมานานหลายปี
ได้แลเห็นพระวิริยะอุตสาหะและพระราชศรัทธา
ที่จะทำงานเพื่อประเทศชาติและประชาชน
ทั้งยังทรงสอนเรื่องการทำงานให้แก่ข้าพเจ้าด้วย
ทำให้ข้าพเจ้าซาบซึ้งในพระราชปณิธาน
และได้ตั้งใจปฏิบัติงานที่ทรงมอบหมายมาอย่างสุดความสามารถ
คืองานด้านสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ ได้แก่
การช่วยเหลือประชาชนที่เจ็บไข้ได้ป่วย
ช่วยเหลือทางด้านสวัสดิการครอบครัว
และส่งเสริมอาชีพทางด้านหัตถกรรม เป็นต้น...
เพราะงานเพื่อประชาชนทั้งหลายมีความสำคัญเสมอกัน
ย่อมต้องปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน จะละเว้นทางหนึ่งทางใดเสียมิได้...”

พระราชดำรัส สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ
ถวายพระพรชัยมงคล ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต
๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๐

พระเกียรติคุณปรากฏไพศาล

พระเกียรติพระดุษฎี	กฤษฎา
หอมตลบนาสา	ประเสริฐแท้
ลอยล่องสุนครา	สามโลก รุ้เฮย
พระยิ่งพระยศแล้	กีกก้องกิริติการ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมุ่งมั่นในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจ นานัปการ เพื่อแบ่งเบาพระราชภาระของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการอุปถัมภ์บำรุงพสกนิกร ให้มีความอยู่ดีกินดี มีสุขภาพอนามัยแข็งแรง มีการศึกษา มีความมั่นใจในการประกอบอาชีพ การงาน มีความรักชาติบ้านเมือง และนิยมในศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ ทรงดูแลรอบด้านไปจนถึงสภาพแวดล้อม และอนุรักษ์ สรรพสิ่ง พระมหากรุณาธิคุณนี้ ไม่เลือกเพศ ผิวพรรณ และชาติชั้นวรรณะใด ๆ รวมถึงราษฎรในประเทศเพื่อนบ้านที่หนีร้อน มาพึ่งเย็นในประเทศไทยก็ได้อาศัยพระบรมโพธิสมภารนี้ด้วย

พระเกียรติคุณแห่งพระราชกรณียกิจอเนกประการ เป็นที่ทราบอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและนอกประเทศทั่วโลก จึงมีผู้ขอพระราชทานพระราชนุญาตทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาและรางวัลเกียรติยศเพื่อสดุดีพระเกียรติคุณเป็นอันมาก ดังตัวอย่าง ที่เชิญมานี้



เหรียญเซเรส (CERES MEDAL)

วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๒ ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญเซเรส (CERES MEDAL) แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท อันเนื่องมาจากการที่ทรงเป็นผู้มองเห็นการณ์ไกล และทรงพยายามที่จะยกฐานะของสตรี เพื่อที่จะยกระดับเศรษฐกิจกับสวัสดิการทางสังคม ดังความตอนหนึ่งในคำประกาศสดุดีว่า

“โดยที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ แห่งประเทศไทย มีพระราชหฤทัยอันเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม พระราชทานพระมหากรุณาอนุเคราะห์แก่กุลพสกนิกรชาวไทยทั้งมวลอยู่เสมอมิได้ขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ขัดสนจนยากในท้องถิ่นชนบท ดังเห็นได้จากการที่ทรงทุ่มเทอุทิศทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นกำลังพระวรกายหรือกำลังทรัพย์ โดยไม่ทรงคำนึงถึงพระองค์เองเลยแม้แต่น้อย พระราชทานความร่วมมือแก่องค์การสังคมสงเคราะห์กับองค์การกุศลต่าง ๆ อันมุ่งที่จะหาทางบรรเทาความทุกข์ร้อนของประชาชนที่ยากจนทั้งหลาย โดยจัดหาอาหารเลี้ยงดูผู้ด้อยโอกาส แลคน ตลอดจนแสวงหาที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ที่มีอันต้องตกกระทาลำบาก รวมทั้งบรรดาเด็กกำพร้าที่ไร้ญาติขาดมิตรทั้งหลายทั้งปวง”

เหรียญเซเรส



ด้านหน้า



ด้านหลัง

คำจารึกที่ด้านหลังของเหรียญเซเรสคือ “TO GIVE WITHOUT DISCRIMINATION” มีความหมายในภาษาไทยว่า “ให้โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง” อันเป็นคติธรรมประจำพระราชหฤทัยของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง



เหรียญโบโรพุทโธทองคำ (UNESCO BOROBUDUR GOLD MEDAL)

วันที่ ๓๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๕ Mr. Federico Mayor ผู้อำนวยการใหญ่ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญโบโรพุทโธทองคำแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในงานมรดกสิ่งทอของเอเชีย ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเฉลิมพระเกียรติคุณ ดังความในคำประกาศ สดุดีตอนหนึ่งว่า

“พระราชกรณียกิจของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทที่ทรงมีต่องานศิลปหัตถกรรมนั้น นอกจากจะเป็นการฟื้นชีวิตแก่ผู้ยากไร้แล้วยังช่วยให้ช่างฝีมือทั้งหลายมีรายได้สม่าเสมอ ซึ่งหากปราศจากพระมหากรุณาธิคุณของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว งานศิลปหัตถกรรมเหล่านี้ก็คงจะสูญสิ้นไป จึงนับได้ว่าใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทได้ทรงพัฒนางานศิลปาชีพอย่างสมบูรณ์ ตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติที่ได้ดำเนินมาทั่วโลก คือการส่งเสริมพัฒนาการของประเทศตามแนวทางวัฒนธรรมเป้าหมายที่ร่วมกันก็คือ การที่จะทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อคุณประโยชน์แก่มวลชน”

เหรียญโบโรพุทโธทองคำ



ด้านหน้า



ด้านหลัง

เหรียญโบโรพุทโธทองคำ (UNESCO BOROBUDUR GOLD MEDAL) องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) สร้างขึ้นเพื่อพุทธศักราช ๒๕๑๙ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการอนุรักษ์ไว้ซึ่งมรดกวัฒนธรรมของประชาคมโลก



พระเกียรติคุณเกริกไกร... ประเทศไทยเป็นสุขสันต์

ด้วยพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงมุ่งมั่น ปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของพสกนิกรชาวไทยให้มีชีวิตที่มีความสุข มีสุขภาพ แข็งแรง มีการศึกษา และมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ไม่เว้นแม้แต่ชนต่างชาติที่ลี้ภัยเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร

พระองค์ได้พระราชทานความช่วยเหลือและทรงดูแลด้วย พระองค์เองอย่างอบอุ่นยิ่ง โดยไม่ทรงเลือกว่าเขาเหล่านั้น เป็นใคร

พระราชกรณียกิจทั้งปวงนี้ เป็นที่ประจักษ์ชัดแก่พสกนิกร ชาวไทยและนานาชาติทั่วโลก จึงนับเป็นความโชคดีของ ปวงชนชาวไทยที่ได้อยู่ใต้พระบารมีของสมเด็จพระบรม ราชชนนีพันปีหลวง พระผู้เปี่ยมล้นด้วยพระเมตตา



สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง

สำหรับการดำเนินงานของ “ธนาคารสมอง” อันเกิด
 จากสายพระเนตรอันยาวไกลของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
 พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในขณะที่โลก
 ยังมิได้เข้าสู่สังคมสูงวัย พระองค์ทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญและ
 คุณค่าของผู้เกษียณอายุ โดยมีพระราชดำรัสเมื่อวันที่ ๑๑
 สิงหาคม ๒๕๔๓ เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา
 ประราชว่า ควรเปิดโอกาสให้ผู้เกษียณอายุแล้วได้นำความรู้

: ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่สั่งสม
 : มายาวนาน มาเป็นพลังในการพัฒนาประเทศอีกพลังหนึ่ง
 : คณะรัฐมนตรีได้สนองพระราชดำรัสโดยการจัดตั้ง
 : “ธนาคารสมอง” ขึ้น เป็นศูนย์รวมผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพ
 : ต่าง ๆ ที่เกษียณอายุแล้ว ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ทรง
 : ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีสุขภาพดี มีความพร้อม และสมัครใจ
 : ที่จะนำปัญญา ความรู้ และประสบการณ์มาช่วยพัฒนาประเทศ
 : โดยมุ่งถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ไม่หวังผลตอบแทน และมอบให้
 : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่
 : หน่วยงานทะเบียนกลางของธนาคารสมอง

๑๗๖

๒๐๖ ธนกร ตันมั่ง

พลังอาสาสร้างสังคมที่เท่าเทียม



นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงเปิดโอกาสให้ผู้เกษียณอายุที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีจิตอาสาสามารถร่วมเป็นพลังของแผ่นดิน เพื่อพัฒนาประเทศชาติ และสร้างความอยู่ดีมีสุขให้แก่ประชาชน ซึ่งตลอดระยะเวลากว่า ๒๐ ปีที่ผ่านมา “วุฒิสภาสภานาการสมอง” ได้พิสูจน์ให้ประจักษ์แล้วว่า พระราชดำรัสในครั้งนั้น มีคุณูปการต่อประเทศชาติ อย่างอเนกอนันต์ ความรู้ไม่มีวันเกษียณไปตามอายุ แต่จะยิ่งเพิ่มทวีมากขึ้นจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาตลอดระยะเวลา ของการทำงาน ด้วยพลังของวุฒิสภาฯ กว่า ๕,๖๐๐ ท่าน ได้อุทิศ แรงกายแรงใจ นำความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ :

เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคม ประเทศชาติ และประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยได้ร่วมกันจัดทำโครงการพัฒนา กว่า ๑๙,๐๐๐ โครงการ เพื่อร่วมพัฒนาประเทศตามพระราช- ปรณิธานของพระองค์

ในโอกาสครบรอบ ๒๐ ปีการดำเนินงานของสภานาการสมอง เหล่าวุฒิสภาสภานาการสมอง มูลนิธิพัฒนาไท และสำนักงาน สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอตั้งปรณิธาน ในอันที่จะมุ่งมั่นสนองพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง อย่างเต็มกำลัง ความสามารถและสานต่อพระราชปรณิธานของพระองค์สืบต่อ ไปตราบนานเท่านาน



๒๐๖ อินทราวุฒิสภา
พลังอาสาร่วมสร้างสังคมที่เท่าเทียม

๑๗๗

บรรณานุกรม

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). ๑ ทศวรรษธนาคารสมอง รวมพลังพัฒนาประเทศ.

กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๐). ๑๕ ปี ธนาคารสมอง พลังอาสาร่วมพัฒนาประเทศ.

กรุงเทพฯ : บริษัท สยามพรี้นท์ จำกัด.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๕). สมเด็จพระบรมราชินีนาถนักพัฒนา เพื่อปวงประชา
สุขสานต์. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๗). ๗๒ พรรษา มหาราชินี ธนาคารสมองร่วมพัฒนาประเทศ.

นนทบุรี : บริษัท เพชรรุ่งการพิมพ์ จำกัด.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒-๒๕๖๓). รายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ “รวมพลัง
วุฒิสภาธนาคารสมองระดับภูมิภาค ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”.

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับสภาสมาคมสตรีแห่งชาติ ในพระบรมราชินูปถัมภ์. (๒๕๖๓).

๘๘ พรรษาสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เรียงร้อยรักจากใจไทยทั้งชาติ. กรุงเทพฯ :
บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

(สิงหาคม ๒๕๕๔). จดหมายข่าวธนาคารสมอง, ๑(๑).

(สิงหาคม ๒๕๕๕). จดหมายข่าวธนาคารสมอง, ๒(๒).

(สิงหาคม ๒๕๕๖). จดหมายข่าวธนาคารสมอง, ๓(๓).

๒๐๖ อินทราดม๑๐๐

พลังอาสา ร่วมสร้างสังคมที่เท่าเทียม

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

ท่านผู้หญิงจรัสจิตต์ ทีชะระ

ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.สนธิ อักษรแก้ว

ดร.ปรเมธี วัฒนศิริ

นายดนุชา พิชยนันท์

คุณหญิงอุไรวรรณ สวัสดิ์ศานต์

คุณหญิงสร้อยระย้า เรืองวิเศษ

ประธานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประธานกรรมการมูลนิธิพัฒนาไท

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประจำสำนักพระราชวังพิเศษ ประจำกองราชเลขานุการในพระองค์

สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

รองผู้อำนวยการกองศิลปาชีพ (๒)

คณะทำงาน

ประธาน

นางสาวจินาณัฏฐ์ โรจนนันต์

รองประธาน

นางสาววรวรรณ พลิกามิน

นางสาวกัญญารักษ์ ศรีทองรุ่ง

นายวิษณุพิพล ติวะตันสกุล

รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาความเสมอภาค

และความเท่าเทียมทางสังคม

คณะทำงาน

นางสาวศรี ศรีงาม

นางสาวสุพัฒนา ทองสุนทร

นางวีณา เตชะศิริสวัสดิ์

นางสาวสาวิตรี ดวงวิไล

นายธีรันดร โชติวรรณ

ฝ่ายจัดการ

นางสาวณัฐธิดา ทองไผ่

นางวิภาวดี ชวนบุญ

นางสาวโซโนรส มูลสภา

นางนรินทร์ เรื่องกิตติยศยิ่ง

นายอิทธินันท์ เข้มพันธุ์

นายสบาย สายจันดา



จัดทำโดย

มูลนิธิพัฒนาไท สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐
โทร. ๐-๒๖๒๘-๒๘๔๔, ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๓๕๑๒, ๓๕๑๖, ๓๕๒๔ โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๙๑๕๘

✉ : ptfnet@nesdc.go.th, brainbank@nesdc.go.th

f : มูลนิธิพัฒนาไท, : Brainbank NESDC-ธนาคารสมอง สภาพัฒน์

🌐 pattanathai.nesdc.go.th, brainbank.nesdc.go.th



พิมพ์ครั้งที่ ๑

มีนาคม ๒๕๖๕

จำนวน

๑,๕๐๐ เล่ม

ISBN

978-616-93967-0-3

พิมพ์ที่

บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

๓๓๖ ถนนชัยพฤกษ์ แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๐

โทรศัพท์ : ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐



๒๐๗
ปี
ธนาคารออมสิน